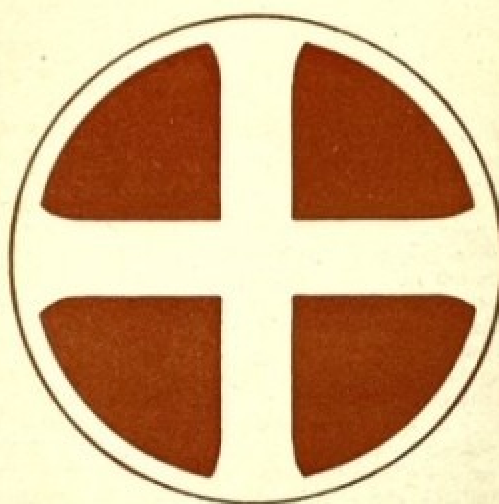
NS MÅNEDSHEFTE

TIDSSKRIFT FOR NASJONAL SAMLING

INNHOLD

Pris 1 kr. Mars 1945 Nr. 3

NS MÅNEDSHEFTE

3. årg. Mars 1945 Nr. 3

Det bestående.

Det er vel en naturlig ting at det «bestående» har en viss makt. Har det bestått lenge, har det jo også skapt seg en viss autoritet, har på mange måter vist sitt verd. Tilslutningen til det bestående er også meget ofte grunnet på denne alminnelige setning: «vi vet hva vi har, men vi vet ikke hva vi får». På dette hviler en stor del av menneskenes treghet og gjør at de bare langsomt lar seg flytte. Det alminnelige menneske, under alminnelige forhold, ser helst at alt må være ved sitt forblivende, det eier ikke hverken spennkraft eller mot til å velge det ukjente. Vel, mot betryggende garantier kan det vel skje og mot absolutt sikkerhet for ikke å lide noe personlig tap. Men å kjempe for noe nytt når allikevel det bestående «går som det går». Nei!

Allikevel skjer det alltid en bevegelse i det «bestående» som enten fører til utglidning og nedgang eller til stigning, alt etter de krefter som virker der. Det «bestående» endrer både form og innhold, umerkelig kanskje fra dag til dag, eller fra år til år, inntil det «bestående» ikke engang ligner det som bestod.

I klar erkjennelse av dette psykologiske fenomen i massene kan hva som helst med tilstrekkelig tid vinne fram umerkelig men sikkert, inntil en vakker dag det står som et fait accompli — som en ugjendrivelig kjensgjerning — det som menneskene minst av alt hadde ventet seg. På denne brede veg mot fortapelsen ble også vårt folk ført, for det var undergangskreftene som også var de sterkeste her. Umerkelig, litt etter litt, ble grensene flyttet mot kommunistisk nihilisme, verditegnene skiftet plass mot alt som syntes behagelig og lettvint, men som bar den sikre fortapelse i seg.

Unntatt et fåtall mere klartseende mennesker mente alle at de levde i noe «bestående». Det var — så vidt de hadde merket — ikke skjedd noen revolusjon, men hva de heller ikke merket, var den bevisste og til dels godt kamuflerte *infeksjon* som hver dag og på alle måter fløt inn i folkesinnet og forkvaklet det naturlige instinkt. Hadde så sant alle vært like blinde, vilde den tid heller ikke vært langt borte, da folk etter folk i narkotisert tilstand hadde gått ut for det stupet som var lagt til rette for dem.

Hver folkegruppe, hvert individ, ble angrepet i sitt svakeste punkt og åpnet seg der for infeksjonens inntrengen. Det materialistiske menneske fikk den i konsesjoner til sin materialisme, det umoralske og karakterløse i forkynnelsen om umoral og utskeielser som «sunne drifter», det fredsæle i mange og mystiske «fredsforeninger», det kunnskapshungrige i merkelige «opplysningsforbund» og det kristne i en utleggelse som ble foregitt å være i «ånd og sannhet». Osv.

Og dette merkelige «bestående» som slett ikke «bestod», men tvertimot var en høyst flytende tilstand, denne ubeskrivelige blanding av alt og intet, av det som hadde vært, av det som i øyeblikket var og det som det holdt på å bli, fikk stadig større makt. Dette grenseløse «bestående», denne vide, formløse og holdningsløse tilværelse gav jo etter hvert plass for alt og alle.

Det var bittert å være menneske etterat en personlig hadde fått det første skudd for baugen — som varsel om avdrift og feilaktig kurs — å se sitt folk, sine venner, seile videre — sta, blinde og selvgode, endog i fryd over at livsstrømmen var blitt så bred og rommelig og at livsfrydens muligheter var blitt så uendelig mange, frasene så billige og uforpliktende, og dertil et verdiregister som lå innenfor alle grenser.

Det måtte by på uhørte vanskeligheter å få dette folk til å forstå sin tid og at det bestående på alle måter var sin oppløsning nær, — og for så vidt alt lenge hadde vært i oppløsning. «Det gikk som det gikk» var fortsatt den store masses stående argument og folket unnlot å beskikke sitt hus mot det som truet. Det var denne folkets holdning som en gang fikk Ibsen til å si: «Det bæres meg for at dette folket ikke er beskikket noen evighet, men bare en termin.» Folkets unnfallenhet i avgjørende livsspørsmål og i en livsholdning som kunde gi det evighetens

rett, er altså ikke av ny dato. Men å skjære gjennom fortrollingen og vekke folket av det beståendes dårende paralyse, i en tid som var sterkt beskåret av de truende ulykker som nærmet seg, hører til de vanskeligste oppgaver noe menneske har påtatt seg. Det var vel ofte bare den store kjærlighet til det som i virkeligheten er folket — når begrepet omfatter både det som var og det som skal bli, og ikke bare den del, den generasjon, som fikk sine sunne instinkter ødelagt i en vanskelig tid — som fikk oss til å fortsette.

Men det skulde først en lang og bitter tid til før folket no omsider begynner å se hvordan sakene står. Det blir omsider klart for store deler av det, at den eneste faste punkt i deres tilværelse er Nasjonal Samling. Rekkevidden av en slik erkjennelse må også i den nærmeste tid bli for de fleste, at de selv og vårt folk i denne folkenes skjebnetime bare består så lenge Nasjonal Samling består. Ikke en dag lenger.

For ethvert hederlig menneske, som ikke bare vil la seg føre med inn i den bedre verden vår kamp gjelder, må dette få konsekvenser.

En samtale.

Av Arild Jadar.

I en russisk fangeleir traff jeg ham, læge, 30 år gammel, intelligent, rase østbaltisk. Utvilsomt en representant for den moderne intelligens i Sovjet-Samveldet.

— Jeg er kommunist fordi denne lære vil gjøre det russiske millionfolk med dets umåtelige rikdommer bevisst, at verden tilhører oss den dag alle våre krefter får sin utløsning i verdensrevolusjon og krig, og fordi Stalin har erkjent dette, så følger jeg ham. — Takknemlig over å få en interessert tilhører fortsatte han — det er hverken formålstjenlig eller ønskelig at massen har innflytelse over statens føring utover det å stille sin arbeids- og våpenkraft til disposisjon for intelligensen, og selv om De påstår at denne ledelse er jødisk, så har den dog hittil i store trekk ført Sovjet fra seier til seier.

Vår opplæring av soldatene sier at den europeiske arbeiderklasse selv lengter etter at vi skal befri den fra det kapitalistiske åk, og selv om dette muligens ikke er riktig så har denne påvirkning allikevel ikke mistet sin hensikt, nemlig å skape fanatiske soldater.

Men jeg har et spørsmål og det er: «På hvilket grunnlag fører nasjonalsosialismen krig mot Sovjet-Samveldet»?

På dette sentrale spørsmål utspant der seg en politisk diskusjon mellom to mennesker av forskjellig rase, livssyn og erfaring. En samtale som kanskje var mere interessant enn fruktbringende, og som gjorde det klart at der mellom oss bestod et politisk skille som bare kan brytes ved total seier eller nederlag, men aldri ved et kompromiss.

Men fordi ingen av oss var demokrater, men begge livssyn hadde sine røtter i en biologisk erkjennelse, så måtte svaret bli: «Nasjonalsosialismens kamp mot Sovjet-Samveldet er for oss det mest primære utslag av vår selvoppholdelsesdrift.» Hvortil denne overbeviste kommunistiske læge overraskende sier «Ja, det er kjernen i denne krigen.»

Dermed var isen brutt, og denne samme mann som politisk ikke vilde gå til en eneste innrømmelse, åpnet seg i en meget stor grad i de biologiske spørsmål og tilstod at denne krig bevisst føres av Sovjet med den plan å desimere de høytstående raser og sjikt i Europa, og dette tildels helt uavhengig av den politiske holdning disse måtte innta. Ut fra den erkjennelse at Sovjet bare kan få grep på det europeiske mennesket når det biologisk er brakt dit hen at dets sjel er disponert for bolsjevisme.

Med denne samtalen i tankene må man med en viss vemodighet tenke på de av sine landsmenn som har en så infatil oppfatning av denne gigantiske rasekamp. Disse som mener at en eventuell bolsjevikbesettelse vil skjelne mellom dem og nasjonalsosialistene, eller om ikke vår skjebne vil bli som for de baltiske folk hvor der overhodet ikke var noe nasjonalsosialistisk parti som «rettferdiggjorde» en omfattende deportasjon.

For oss derimot er og blir kampen den samme, nemlig å forhindre at vårt norske folk får den hårde skjebne som i grunnen tilkommer et så politisk umodent folk.

Tanker omkring vår kamp i dag.

Av fylkesfører Axel Aass.

Vi har satt alt inn på å gjøre det begripelig at denne krigen ikke er en strid mellom dynastier eller mellom stater. Det er ikke folk som står mot folk og stat mot stat. Den er et oppgjør på tvers av landegrensene, — den går inn i befolkningen og kløver også ofte det enkelte menneskesinnet. Den er en revolusjonskrig — en strid mellom raser og deres livssyn – det germanske mot det jødisk-asiatiske. Mange mennesker har hatt vondt for å forstå dette. De er blitt forvirret fordi europeerne har vært splidaktige med seg sjøl. De har festet seg for sterkt ved striden mellom Tyskland og England og ikke fått tak i det som virkelig skiller. De har ikke oppdaget at det er jødene som har sådd gift i Europa og gjort oss unnfalne i kampen mot Asia.

Det høres så uvirkelig dette for mange mennesker. De protesterer mot den beskyldning at de er infisert med jødisk tankegang. De synes å ha glemt at det gamle systemet var preget av marxisme og kapitalisme. Og hva hadde disse samfunnsoppfatninger med nordisk tenkesett å gjøre? Er det nordisk menneskeånd som har skapt marxisme, kapitalisme og psykoanalyse? — Pengetenkning — materialisme — plutokrati — dyrking av gullet — asfaltens regime — er det vår norske arv?

Nei, vi må kvitte oss med disse falske idealene og komme over til vår rases sunne verdier. Bare slik vil vi kunne berge oss ut av denne ødeleggende krise.

— — —

For hver dag som går merker vi at krigen blir mer total. Hva menes det egentlig med dette at krigen er total? Vi forklarer det slik at fordi ikke krigen dreier seg om territoriale eller dynastiske spørsmål, men er en strid mellom ulike raser og deres livssyn — og fordi menneskene i det moderne samfunn er så invevd i hinannen og lever i et absolutt skjebnefellesskap — derfor blir alle felter av samfunnslivet trukket inn i oppgjøret. Krigen føres ikke lenger bare med kuler og krutt, men med penn og blekk, med trykksverte og det talte ord. Det er ikke bare den som har gevær i hånd som slåss. Hele befolkningen er stridende. Konsekvensen av dette er at krigens spilleregler blir gjort gjeldende for hele samfunnet.

Her er det forstanden står stille hos mange mennesker. De går omkring med den forestilling at når de bare holder seg unna politikk og dagens strid, da skal de behandles etter fredens edle normer. Men det går ikke. Alle er med — enten de vil eller ei. Ingen er nøytral. En kan hverken melde seg inn eller ut av samfunnet så lenge en lever.

I samsvar med dette har vi måttet slå fast at den totale krig fører med seg en utvidelse av ansvarlighetsbegrepet. Mennesket er en årsaksfaktor i tilværet. Dets handlinger drar virkninger med seg — ikke bare for den handlende — men også for det samfunn en lever i. I en nødstid, som den vi no gjennomlever, kan virkningene være mer livsfarlige enn noen gang før — for enkeltmenneskene og for hele folket, derfor må vi gjøre klart hvor omfattende ansvaret for det enkelte menneske er i dag.

Vi ser det videre slik: Ansvaret avhenger av forstanden, og en har ikke bare ansvar for det en gjør, men også for det en unnlater å gjøre.

Ut fra dette kan vi ikke akseptere den betraktning av skyld og uskyld som hørte heime i andre tider enn den vi no gjennomlever. Vi kan ikke innse at passivitet overfor dagens brennende spørsmål skulde skape noen skyldfrihet for voksne, forstandige mennesker.

Vi kan ikke lenger godta uskyldighetsbegrepet fra fredens dager. Det nytter ikke å si at en mann er uskyldig fordi han ikke direkte har gjort noe galt. Mannen er skyldig dersom han ved positiv holdning og aktiv opptreden hadde kunnet medvirke til å avbøte ulykker. Vi kan heller ikke gå med på at andre menneskers feil kan tjene som unnskyldning for egen pliktforsømmelse. Vi må svare for vårt eget liv, og ikke unnskylde oss med andres dumheter.

Ettersom situasjonen blir hardere, er vi nødt til å kreve en stadig strengere disiplin. Vi er no ofte nødt til å slå ned på forhold som vi under andre tilstander gjerne kunde la passere. Vi bråker ikke med hver minste ting, men fører den på konto. Vi får håpe at utviklingen ikke blir slik at vi blir nødt til å presentere regningen.

— — —

Vi har to former for sabotasje — en ytre og en indre — eller med andre ord — en direkte og en indirekte. Den første består i mord, sprengninger, brannstiftelser, utbredelse av falske rykter og liknende. Denne drives av betalte agenter for fremmede makter. Disse nordmenn — hvis en kan kalle dem så — må vi betrakte som sjofle mennesker. Både motivet til og resultatet av deres handlinger er slett. Det er ingen idealitet bak deres virke, men sensasjonslyst og pengebegjær. De må hensynsløst bekjempes av hele befolkningen.

No om dagen hører vi mange mennesker si at de tar avstand fra denne sabotasjen. Det er nokså rimelig. For enhver vil forstå at hvis den får bre seg vil den komme til å koste tusener på tusener av nordmenn livet. Men hva har de så tenkt å gjøre for å hindre at slike ulykker oppstår? Hvis de oppdager noen uhumskheter, vil de da si fra? Det tales i samband med dette om angiveri og angivere. Det er underlig at vårt opplyste norske folk ikke gjennomskuer humbugen. Er det en fattig stakkar som stjeler et brød, da blir han fluksens meldt til nærmeste politimyndighet — da blir politi og rettsapparat satt i sving. Da er man ikke redd for å opptre

som angiver. Da lukker man ikke igjen øyne og munn. En høyst besynderlig moral.

Vi må ikke motarbeide bare den ytre sabotasjen, men også den indre, den som består i at en forsømmer sin plikt som nordmann og som menneske. Denne form for sabotasje er også livsfarlig for det norske folket. Det er vanvittig forbrytersk å la være å gjøre våronn i jordbruket under en krig. Men det er like forbrytersk å nekte å ta del i den politiske våronn, når landet er i høyeste nød.

Vel er det livsnødvendig at enhver passer sin borgerlige gjerning, men vi kan ikke redde landet bare ved det. Vi er kommet ut i en ulykke. Den kan vi ikke berge oss utav bare ved ordinære tiltak. Der må en uvanlig innsats til. Det er ingen tvil om at befolkningen blir stadig mer sympatisk innstilt overfor oss, og vi er glad for det. Men sympatier alene kan ikke frelse landet vårt. Alle gode mennesker må ta del i den politiske våronna og ikke bare sitte og vente på skuronna.

Vinteren må vike for våren. Det er en naturlov, som ingen kan trosse. Men naturen gjør ikke våronna for oss. Den må vi gjøre sjølve. Ellers blir det en dårlig høst. Da blir det bare ugraset som blomstrer og gir frukt. Dette burde enhver kunne forstå. Men det er mange som tar feil av årstiden. De tror det er høst i Norge i dag og ikke vår. For det er vel ingen som forlanger av jorda at den skal gi grøde uten voksetid.

— — —

Vi i Nasjonal Samling hører gjerne kritikk, men vi stiller 4 krav til den:

1. Kritikken skal være saklig, og ikke personlig motivert. Dens hensikt skal være å fremme fellesskapets vel, ikke å framheve den kritiserende.
2. Kritikken skal være positiv, ikke negativ. Den skal ikke bare angi at noe er galt, men også påvise hvordan forholdet kan bedres.
3. Kritikken skal avgis til de rette instanser og ikke meddeles utenforstående. Skjer dette siste, er ikke kritikken saklig motivert.
4. Kritikken skal bæres fram av mennesker som har gjort sitt ytterste for landet vårt i denne tid.

Ingen kan si at han har gjort sitt beste, dersom han har latt være å melde seg inn i Nasjonal Samling. Slik ser vi på medlemskapet i bevegelsen vår.

— — —

Den forvirringens tåke som har ruget over landet vårt i de siste 4 år vil etter hvert komme til å forsvinne, og da vil «enten» — «eller»-problemet komme klart opp i dagen. Jeg er ikke i tvil om at alle forstandige nordmenn en dag vil komme til å forstå dette. Det er bare spørsmål om hvor mye lidelse og elendighet en skal gjennomleve først. Men de som virkelig vil være humane — som er glad i det norske folket og som ut fra et ærlig sinnelag kan si at de elsker dette landet, de vil innse at en passiv holdning fører til de mest terroristiske og inhumane tilstander.

— — —

Nasjonal Samling fører i dag kontroll med at det ikke kommer inn i offentlig tjeneste personer som vil motarbeide Norges nyordning. Staten vilde være tåpelig om den tilsatte mennesker som var fiendtlig innstilt overfor den. Dette er noe som alle forstandige mennesker innser i dag. Men like sjølsagt må det være at statsfiendtlige personer må holdes vekk fra de økonomiske sammenslutninger som er nødvendige organer i vårt næringsliv. Under det kapitalistiske systemet lå tyngdepunktet i samfunnet hos de økonomiske sammenslutninger. Den som satt på pengene hadde makten — samme hvem som styrte i departementene. Vi må etter hvert som tingene modnes, sørge for at egeninteressen og samfunnsinteressen faller sammen, og at næringslivet ledes av mennesker som har nasjonalsosialistiske sinnelag, og som i sitt virke vil gjøre det som tjener interessen til hele det norske folket.

— — —

Enkelte røster har hevdet at vi i denne tiden vanskelig vilde kunne omvende menneskene. Vi skulde nøye oss med å drive forvaltning og sette våre saker igjennom på det viset. Andre har hevdet det stikk motsatte synspunktet. Under en krig, når tvangen nødvendigvis må bli framherskende, og levestandarden vanskelig kan holdes oppe, når staten må stille krav til innbyggerne og ikke omvendt, da vil vi ha lite å by menneskene i materiell henseende. Lover og paragrafer vil dessuten vanskelig kunde gi menneskene et nytt livssyn. De vil muligens kunde få mer eller mindre sympati for de styrende, men overbeviste nasjonalsosialister blir de ikke.

Vi kan ikke velge en av disse vegene. Vi må følge dem begge. Vi må sette alt inn på å virkeliggjøre våre ideer gjennom forvaltningsapparatet og samtidig må vi forsere det egentlige partiarbeid — verving og opplæring — og aldri glemme at det er gjennom den direkte påvirkning fra menneske til menneske at vi kan skape den rette tro og overbevisning hos våre landsmenn. Uten et nytt livssyn går det ikke. Da blir det bare en overflatebevegelse — da bygger vi taket før vi har grunnmuren i orden.

Føreren har sagt det så klart den 1. februar 1942:

> **«Men Norges sak kan ikke frelses ved en sterk regjering alene. Norges ulykke har ikke bare vært systemet. Norges egentlige ulykke var at det norske folk hadde tatt skade på sin sjel. Og da det indre var galt, gikk det også mere og mere galt idet ytre.**
>
> **Den materialistiske individualisme og den importerte jødiske ånd fordervet grunnlaget til folket og virket som forbereder og forløper for bolsjevismen. Den engelske propaganda gjorde resten. All denne livsløgn førte til det gamle samfunns sammenbrudd og forgifter enno mange landsmenns sinn.**
>
> **Vår fremste oppgave som vi alltid har strebet etter og fortsatt skal strebe etter å løse, er derfor å utrydde denne løgn og denne falske livsanskuelse, og skape en ny ånd — en nasjonalsosialistisk og nordisk ånd. Denne ånd — den sanne NS-ånd, må bringes til å gjennomsyre hele det norske folk i stat og samfunn — i kulturlivet og næringslivet — i yrkeslivet og bedriftslivet — familielivet og den enkeltes liv».**

Adolf Hitler har sagt det like greit og tydelig:

> **«Den nye stat vil bli et fantasiprodukt, hvis den ikke skaper et nytt menneske. I løpet av 2½ årtusen er med få unntagelser nesten alle revolusjoner mislykkes, fordi deres førere ikke har erkjent at det vesentlige ved en revolusjon ikke er maktovertagelsen, men oppdragelsen av menneskene».**

— — —

«No er vi lei av ord — no vil vi ha gjerninger». Det er en setning som vi av og til blir møtt med av utenforstående landsmenn. Det høres så greit, og er også på mange måter riktig, bortsett fra at ord ofte kan bety ganske alvorlige gjerninger, og vi i det hele tatt ikke kan tenke oss at mennesket kan handle uten ord.

Men det nytter ikke å komme med ord, dersom en ikke vil omsette dem i gjerning. Det må være sammenheng mellom liv og lære. Eksempletts makt betyr uendelig meget. En må ikke fare med falske løfter og etterpå være uvillig til å sette dem igjennom i praksis. Slik må vi betrakte dette spørsmålet. Men vi må ikke se på tingene slik at en sjøl kan være passiv i alt unntagen i det å forlange gjerninger av de styrende. Det er noe visst underlig ved dette at mange nordmenn i dag går omkring og forlanger gjerninger av oss i Nasjonal Samling. Ja, de kan være forvisset om at vi skal henge i det vi kan, men hva har de utenforstående tenkt å gjøre? Vil de bare sitte på sin ende og forlange gjerninger av oss og fordømme oss?

Det norske statsskipet er ute i det hardeste uvær, men storparten av mannskapet setter seg ned og vil ikke delta i arbeidet. Skipperen ber dem gjøre sitt ytterste, men da svarer de ham at no vil de ikke lenger ha ord, — men gjerninger. De vil først se hvordan de som har meldt seg til innsats klarer brasene.

Denne sammenlikning er ikke riktig, blir det svart. Storparten av den norske befolkning gjør sin plikt i dag. De strever så godt de kan hele dagen og kan ikke beskyldes for lathet og unnfallenhet.

Nei, de gjør ikke sin plikt. Hadde de det gjort, da hadde vårt land vært spart for mye lidelse og sorg. Da hadde vi kunnet hindre sabotasje og ødeleggelser — da hadde den økonomiske stilling vært langt lysere — da hadde vi trygget Norges plass i verdensfellesskapet.

— — —

Vår Fører har sagt at det gjelder å forstå sin tid og ville det gode. Men skal vi få inn det gode i samfunnslivet, da må vi ikke være redde for å fjerne det onde. Det kan bli en smertefull og brutal prosess, men vi kommer ikke utenom den. Det nytter ikke for en bonde å dyrke de beste kulturvekstene hvis han ikke holder ugraset unna. På den annen side har det liten verdi å sette sine krefter inn for å fjerne ugraset, hvis en ikke etterpå bruker reneste såvare.

Det blir sagt at vi støter så mange med vår framferd. Jeg er ikke så redd for det. Vi må nødvendigvis i vårt revolusjonære arbeid støte vekk de gamle tankebanene og forestillingene hos menneskene. Men hensikten skal ikke være å såre og krenke andre mennesker, men å gi dem det livssynet som de og hele det norske folket trenger i dag. Vi svinger sverdet bare som «tankenes blinkende bud».

— — —

Det har vært nok av profeter i vårt land i de siste årene, som har sagt at da og da er krigen slutt. Slike kannestøperier bør en holde seg vekk fra. Det avgjørende er ikke når krigen slutter, men hvordan den slutter. «Fred for enhver pris»-mentaliteten er en gift for et folk som kjemper for livet. Det snakkes om krigstretthet. Det er vel så at det er vondt å få til noen begeistring for de ytre hendingene i en tid da mannen med ljåen meier kraftigere enn noen gang før. Men vi skal huske at ordet begeistring har sammenheng med «Geist», som betyr «ånd» og i samband med den kan det være verd å minnes disse linjer:

> «Å skilja ut til ljos dei myrke skuggar,
> å tvinde fridoms liv av trellebond,
> ut av sitt kaos skapa kjærleiks kraft,
> å tøyma tankane til bærekrefter,
> snu tapet om til siger — det er ånd.»

Det trengs et åndsoverskott for å kunne leve denne tiden igjennom. Men har en det blir en heller ikke krigstrett. Da er begeistringen der for Føreren — for ideen — for det store målet. Da blir en bare glad når faren kommer. Da oppdager en at de to ordene — «vanskelighet» og «mulighet» — dekker det samme tankeinnholdet. Det som er vanskelighet er alltid en mulighet. Og da vet en også at all motgang bare vil styrke den som har det rette sinnelaget. Det gis ingen rett linje til seier. Vi kommer ikke dit uten gjennom nød og sorg.

Uten mot og beslutsomhet kan en ikke gjøre noe i store ting, for fare er det over alt.

Carl von Clausewitz.

Naturen og folket.

Av fylkesfører dr. O. Hæreid.

Det heter at mennesket er skapningens herre — og meget taler for at dette stort sett er riktig. Vi har gjort oss jorden underdanig. Vi hersker over jord, dyr og planter. Selv havet og himmelrommet har vi kjennskap til og overyn over. — Men det hender ikke så sjelden at naturen, trass i vår makt, av og til går sine egne veger. Naturfenomener kommer tilsyne og går sin gang uten at mennesket makter å gripe regulerende inn —. Vi må altså innrømme at vi ikke har noen absolutt makt, selv om vi til daglig gir uttrykk for det motsatte.

Dette selvbedrag, denne illusjon, har ført oss på avveger og delvis isolert oss fra naturen. Vi betrakter oss selv som stående utenfor og over det hele, noe som slett ikke er tilfelle. Sannheten er den at mennesket og menneskeslekten er blitt mer og mer skakk-kjørt jo mer det unaturlige har tatt overhånd.

Det sies ofte i en nedsettende betydning om et menneske at det er heimeføing og jordbundet. Ser vi nøyere på slike individer, er det gjerne rolige og kraftige typer, uten større vidsyn, men med praktiske og sunne instinkter. De styrer seg bra, de er varsomme i valg av ektefelle, de verner om heimen, henger ved den og går fullt og helt opp i sitt arbeid. De er som regel samfunnsmessig sett de mest trofaste og solide støtter.

Det er ikke så svært mange år siden det norske folk eide mange folkefeller av denne type. Den gang ble det sagt om folket vårt at det var et sunt, nasjonalt og sterkt folk, men hvordan er det i dag? Hva den ytre habitus angår — ser det ganske bra ut, men kontakten med det naturlige, heim, ætt og fedreland — er blitt rusten og sliten. Vi skjøtter og steller med alt som hører jorda til, men glemmer at vi selv er en del av denne.

Når vollen blir gammel — tynnes det store og grøderike kulturgras, slik at det står igjen bare et fråstrå her og der, omgitt av smått villgras —. En dyktig bonde lar det ikke komme så langt. Han snur vollen år om annet — og sår nytt kulturgras, og jo mer praktisk arbeid og høvelig hevd han legger på, jo rikere og bedre avling får han. Dette har bonden lært av erfaring. Han vet nøye at det og det må gjøres om åker og eng skal bli til full gagn og glede.

Det samme gjelder skogen og dyra. Over alt har vi fagfolk som etter prøvet teori i samband med praktisk erfaring steller med alt dette. Og det går bra. Vi gjør framsteg på alle måter, og det er en stor sjeldenhet at kriser inntreffer.

Ser vi på vår folkehusholdning, den norske folkeåker som vi gjerne kan kalle den, ja så har vi også her styremenn som steller med denne. Vi har prester lærere og leger, vi har herredsting og vi har en regjering, foruten en masse andre institusjoner, som har til oppgave å fremme vår slekt, opprettholde orden og trygge den nasjonale enhet. I så måte mangler det ikke på hjelp, men ser man på utviklingen, er det et stort spørsmål om ikke det gamle ordtak her er på sin plass, at jo flere kokker jo mer søl. Vi pleier gjerne å rose oss av at vi er et så høytstående kulturfolk. Vi hadde de beste skoler osv. Sett med førkrigsøyne, så lenge vi som nasjon vandret på avgrunnens rand, er det mulig at dette syn passet. Men det er også her et gammelt ord som sier at som man reder så ligger man, og det vilde da være rart om vi skulde havne der vi har gjort — dersom vi hadde vært så omframt gilde og kloke — Hertil vil storparten av vårt folk svare: «Ja, men det er da ikke vår skyld. Det er da de krigførende som har revet oss med i heksegryta.» Nei, på ingen måte! Vi var forlengst modne til støpeskjeen. Det vi opplever i dag med besettelse og indre splittelse — var i ett og alt forberedt av oss selv. Vi trenger bare å lese Førerens taler og artikler fra 1923 og fram til 1940, så får vi ugjendrivelige beviser for denne min påstand.

Føreren har altså lenge før denne krig bygt løs klarlagt og forutsagt den naturkatastrofe som no er over oss — uten at folket med sine oppdragere og styremakter evnet å forebygge ulykken —. Villgraset hadde tatt overhånd, vi maktet ikke å vende torven, vi var ikke herre over vår egen livsveg og lagnad.

Årsaken er etter mitt syn å finne i vår unaturlige livsføring, som førte oss bort fra egen jord og gjorde oss til et fremmed folk i vårt eget land. — Å snakke om noe folk, er for øvrig ikke riktig. Dertil var vi for meget opptatt av særinteresser som ofte hadde lite med norske interesser å gjøre. Vi var en samling mennesker som var av samme blod og talte samme språk, men for øvrig internasjonale. Vi var blitt et bytte for unorsk innflytelse, som smått om senn forkvaklet folkekarakteren, slik at vi ble fremmede og rotløse i norsk jord, en idé- og interessemessig blandingsrase, som ikke var liv laget. Stadig skulde vi plapre etter det andre sa. Vi søkte i tide og utide det store, internasjonale selskap, det være seg så dårlig det vilde, men med skulde vi være som lakei og løpegutt, og alt vi snappet opp skulde innføres i Norge. Våre styremenn sådde stadig ny klinte i den norske folkeåker, og den har slått dype røtter.

Vidkun Quislings kvinner og menn er no i ferd med å rydde opp i dette villniss, er i ferd med å grave og bryte det forsømte gamle åkerland. Det er det praktiskebundne som gjentar seg. Likesom en eiendom forfaller når den kommer på ukyndige hender, slik forfaller også et folk når det velger ukyndige styremenn, og den som overtar et konkursbo, får lang og seig arbeidsdag.

Vår Fører har overtatt, og vi er hans arbeidere. Det står til oss å føre folket tilbake til norsk jord, til norsk tenkning, sæder og skikker — å samle folket om Norge.

Det kan ha sin interesse å se litt på dette arbeid,

som no har vært drevet på spreng i snart 4 år —. Som i alt annet ordnet arbeid har også vi hatt en arbeidsplan med visse retningslinjer. Men like lite som jordsmon og lende er likt i dette vidfemde landet vårt — like lite er folkelynnet og folkekarakteren over alt den samme, og det er vel ingen tvil om at arbeidet derfor ofte har vært gjort på en lite lønnsom måte — særlig de første årene.

Hertil kommer at redskapene og arbeidskraften som ble innsatt — i lang tid var mangelfull og uerfaren, ja ofte skadelig. Vi skaut stein om sommeren og sprengte jord om vinteren, helt i stil med våre forgjengere, men den værste feil var kanskje den at vi tok til å grave i overkant av den bratte marka vi skulde rydde —.

Når jeg i denne forbindelse nytter betegnelsen bratt mark, tenker jeg på de ymse samfunnslag som utgjør den norske folkeåker. Enhver politisk fører har før eller seinere funnet ut at det flate og mest steinfrie lende for vårt arbeid og våre idéer, det finnes i det brede lag av det arbeidende folk, og ikke bare det, nei, dette er grunnfestet som hele samfunnet kviler på. Hadde vi derfor fra begynnelsen konsentrert vårt arbeid om denne grunnflate på en rolig og praktisk måte og vunnet denne, vilde den bratte og steinete bakke, som heter borgerskap og overklasse, lettere ramlet sammen. Vi gapte for høyt når vi mente å ta alt i ett og samme spatak.

Mange mente også at vår sak var så innlysende og stor for alle, at de ved å lese våre brosjyrer og høre våre foredrag — m å t t e gi oss rett — og bli med på dugnaden. Erfaringen har lært oss noe ganske annet, og det er, at vi kan skrive og prate så meget vi orker, det er som å skvette vann på gåsa.

Atter må vi stikke fingeren i jorda og søke råd i det praktiske liv. Like lite som bonden kan prate stein ut av nybrottet, mest like lite kan vi vinne folket bare med ord, enten vi lokker eller truer.

Når så mange av oss har sett at det ikke nyttet, ja, så har vi skjeldt dem ut for idioter, motstandere og jøssinger. Stakkars oss politiske kjempere som ikke hadde mer omtanke og forståelse! Er det da første gangen at det norske folk av sine styremakter har vært lovt frihet, arbeid og gode kår? Hvorfor skulde det uten videre tro mer på våre lokketoner — enn på våre forgjengeres?

Nei, fagre lovnader har det aldri skortet på hos noe politisk parti i Norge, men dermed er det også blitt —. Folket, og særlig det arbeidende folk, som vi må bygge på, det vil se realiteter, vil se at ord blir omsatt i gjerning, og det er ofte rent utrolig hvor lite det skal til for å vinne fortrolighet, interesse og velvilje hos folket.

Hva vil vi så mer i en tid som denne? Ja, vi har ønsket om medlemskap av en del, og vi så gjerne at alle våre våpenføre menn dro ut i kampen mot bolsjevikene, likesom våre egne sønner har gjort.

Dette er fra vårt idealistiske syn en selvfølge i denne tid, men ingen skulde bedre vite enn vi, at det norske folket ikke bestod av idealister, men av verste internasjonale type materialister — den gang vi overtok makten. Dette bør noen hver tenke over. Forstår han dette, vil han måtte erkjenne at hans arbeidsdag enno kan og må bli lang og hard, dersom han ikke legger sitt arbeid om i praktisk leid og i det små søker å gjennomføre det han skriver og skriker om.

Det fører kanskje til målet å bryte ut en stein her og der år om annet, men det tar tid og er lite regningssvarende.

Jeg vet det er mange av våre medarbeidere som går rundt og soler seg med sitt solkorsmerke. De skriver og preker og ser olmt og mistenkelig på sine medmennesker, uten å snakke til dem eller hjelpe dem tilrette. Alle som ikke står i partiet og bærer merket, ja det er motstandere.

Slike dårer minner meg ofte om en prest vi engang hadde i min heimbygd, som hadde for vane ved båren å avgjøre om den hensovne kom til himmelen eller helvede —.

Kort og greit: Min mening med denne artikkel er å minne om at også vi nasjonalsosialister snarest bør komme mer ned på jorden og innrette vårt arbeid i samsvar med det praktiske liv. Menneskene er ikke noe omframt å stelle med. Det er bare noe man innbiller seg. Selvsagt er vi noen av de vanskeligste skapninger, men vi hører til naturen og er en del av denne. At vi gjennom utviklingen er kommet på ytterkanten av det jordbundne, forandrer ikke sakens kjerne. — Vår oppgave er å føre folket tilbake til jorda, til den norske jord, til det for folket naturlige åkerland. Vårt arbeid må derfor først og fremst bæres fram av realiteter. Med våre teorier har vi hittil for det meste bygd luftslott, men det er arbeid og atter arbeid i det små som må til. Ingenting er så feilaktig som å tro at vi kan gjenreise landet og innføre nasjonalsosialisme med lover og forordninger. Vår arbeidsdag kan ikke stakes opp og gjøres effektiv med forskrifter og papirmøller, den må fylles av praktiske tiltak. Vi støter stadig på vansker, det er så, men disse er til for å overvinnes. Når bonden vender vollen, kjører han ofte plogen fast i en stein, men han taper ikke hodet for det — og han roper ikke på anvisninger om hvordan han skal løse problemet. Det er heller ingen som helst grunn til å gå arbeidsløs og henge med hodet for oss i denne tid — fordi om vi ikke får så stor tilgang til partiet. Vår sak løses ikke ved en beskjeden økning av medlemstallet, men først og fremst og helt avgjørende ved at storparten av folket står bak oss og seg imellom er enig med oss, har tillit til oss — og selv snakker vår sak.

Planter og dyreraser kan forbedres ved kyndig og målbevisst arbeid. Vi må gå samme vegen med folket, og det er lett å lede på en naturlig veg — som vår er — bare vi nytter de rette praktiske midler.

Rettferd som politikkens fundament.

Av sorenskriver Torger Torgersen.

Begrepene rett og urett er uten faste konturer, og grensen mellom dem er flytende. De skifter tilsynelatende med tid, utvikling og landegrenser.

Når det er så, skulde en tro, at de som hadde makten i et samfunn, formet begrepene etter sitt egoistiske behov og tilrev seg enda mere makt under skinn av rett. Ofte har det også gått slik i de epoker som ligger mellom de revolusjonære strømninger.

Men når de ledende har funnet det nødvendig å utøve sin makt under skinn av rett, må det i selve rettsbegrepet ligge en respektinngydende kjerne, og de lavere lag har ofte en dunkel anelse om denne. Når det er demmet opp tilstrekkelig ulykke i et samfunn, bryter folkekraften fram i en revolusjonær bølge, som skyller vekk den åpenbare uretten, som hittil har gått for rett, og det skapes nye normer for rettsoppfatningen.

Det er ikke ulykken og nøden i seg selv som utløser de sosiale omveltninger, men det er den ulykke og den nød som i kraft av samfunnsordningen rammer urettferdig, altså de enkelte individer og klasser som ikke har gjort seg særlig fortjent til ulykken, mens de øvrige blir uberørt.

Kravet på rettferd går således i grove trekk ut på at alle behandles likt. Det er derfor de enkelte stater har sin rettsorden, dvs. sine lover og øvrige rettsregler. Myndighetene skal ikke vilkårlig kunne avgjøre konflikter mellom landets innbyggere og herunder kanskje favorisere det enkelte individ. Lovene er til for at en på forhånd skal ha en løsning på de konflikter som måtte oppstå. Når interessene kommer i strid, skal ikke den enkelte i kraft av rikdom eller forbindelser få overtaket, fordi han sitter med makten. Striden er løst på forhånd gjennom den lov som i sine generelle bestemmelser også rammer dette spesielle forhold.

Ordningen av dette er den første etappe på vegen til full rettferd. Og den er så viktig og selvfølgelig at folkene fikk rettsregler gjennom stilltiende vedtak lenge før lovene ble nedskrevet. Det er for øvrig mulig, at de første lovene ble gitt for å innskrenke de enkelte statsorganers myndighet til å treffe avgjørelser på ganske spesielle felter, mens de ellers var ubundet i sine vedtak.

Dette med objektive rettsregler var et langt skritt på veg, men da disse ikke alltid fortonet seg som utslag av noen opphøyet, guddommelig samfunnsvilje, men i seg selv ofte var urettferdige, måtte det politiske instinkt i folkene fremdeles få store oppgaver som måtte løses.

Den mest påtagelige form for urett og den som først og fremst måtte skaffes av vegen var nettopp den som lå i selve lovene. Enkelte klasser stod i en overordnet særstilling, mens andre, f. eks. slavene, var nærmest rettløse. Striden bølget fram og tilbake mellom de forskjellige lag av samfunnet for å få en utjevning av den vedtatte ulikhet, og med den store franske revolusjon må en vel si, at de privilegerte klasser opplevde en katastrofe, som de aldri seinere er kommet over.

Den mest åpenbare urett, altså den som lå utilslørt i selve lovene, var hermed tilsynelatende brakt ut av verden, selvom det nok ikke ble gjort rent bord overalt. Ja, enkelte steder hersket enda den åpenbare urett i sin mest skamløse form. Jeg minner om at det ikke er mere enn ca. 80 år siden slaveriet ble opphevet i Amerikas Forente Stater. Og tilsvarende uhyrligheter var det i Russland. Livegenskapet viste seg meget seiglivet der, og seinere er dette blitt avløst av enda verre former for organisert undertrykkelse. De som vil studere slaveriet, bør reise dit. De vil få gratis befordring, hvis det går slik som enkelte her heime ønsker og håper.

Men i de siviliserte land ble man i hvert fall på det nærmeste kvitt den organiserte urett, den som lå i selve de vedtatte samfunnsformer. Den urett som i dag interesserer oss, er den som etterhånden stakk hestefoten fram på tross av lovene, eller kanskje heller, i ly av dem.

Industrialiseringen i begynnelsen av 1800-tallet og framover førte til veldige kapitaldannelser på enkelte hender, mens betydelige masser av befolkningen ble trukket bort fra sine beskjedne, men uavhengige erverv inn til storbedriftene, som gjorde dem om til et gledeløst proletariat.

Denne utvikling av kapitalismen, som foregikk i ly av det liberalistiske samfunnssyn, medførte nye sosiale problemer, som tilsynelatende ikke kunde løses uten en hensynsløs dragkamp mellom de enkelte lag av befolkningen. Tiden er da også preget av organisasjons- og partidannelse. Det såkalte demokrati har høykonjunktur.

Det som preger demokratiets tidsalder, er den totale mangel på målbevisst politikk, som tar tydelig og suverent sikte på å gjennomføre det aldri hvilende krav på rettferd, dvs. en noenlunde jevn fordeling av fordeler og forpliktelser, regnet etter verdien av den enkeltes samfunnsmessige innsats.

Istedenfor denne suverene politikk får vi en politisk tuskhandel, som aldri streber etter opfyllelsen av den ideale fordring på full rettferd, men som alene tar sikte på å få gjennomført de enkelte befolkningsgruppers egoistiske krav, og derfor bare famlende og på tilfeldig vis kan føre til mindre framskritt på enkelte områder, men aldri kan nå de store mål som må være innsiktet av en virkelig ansvarsbevisst politikk.

Demokratiet fortjener vel i det hele tatt neppe å betegnes som politisk system. I virkeligheten var det et konglomerat av politiske divergenser vi var forbannet med før det nasjonalsosialistiske gjennombrudd.

Den suverene politikk, som går ut på å gjennomføre folkets evige livsvilje, kan bare realiseres av en sterk personlighet eller av en blokk, som fullt ansvarsbevisst går inn for de store idealer og gir dem liv i tur og orden uten smålige, egoistiske særhensyn.

Nesten alle store, målbevisste herskere i historien har latt seg lede av hensynet til størst mulig rettferd i samfunnet, selv om dette kan ha gitt seg utslag på forskjellig vis, og selv om resultatet ikke alltid har vært like vellykket.

Men de svake, degenererte monarker har gjerne ligget under for den herskende klasse i folket, og den har så undertrykket de øvrige klasser. Disse undermåls-monarkene har overhodet ikke drevet noen selvstendig politikk.

Hva demokratiet angår, har dette, som jeg nevnte, hovedsakelig ført til spredt fektning og nærmest tilfeldige framstøt i utviklingen. Men av disse framstøt ser vi hvilken retning utviklingen har tatt, og vi konstaterer, at nasjonalsosialismens idéer har hatt rot i folkets lenge før den ble utkrystallisert som en målbevisst bevegelse.

Jeg kan nevne Trustloven av 1926, som i seg selv er en massiv fordømmelse av den uhemmede liberalisme. Loven fikk hard motstand i visse kretser, men det at den overhodet ble vedtatt, til tross for at trustvesenet ikke var særlig utviklet her i landet, viser at folket var imot den utøylede frihet kapitalismen har hatt her og annetsteds. Det er den som står i veien for gjennomføringen av full og ubetinget rettferd.

Liknende tendenser har vi i vår tidligere sosiallovgivning, som i hvert fall i noen grad byr kapitalismen tross derved at den på forskjellige måter trygger de avhengige arbeidere, mens den klasse som har hatt overtaket, nemlig arbeidsgiverne, er pålagt tilsvarende forpliktelser, således at vi har fått en delvis utjevning av sikkerhet og velvære.

Men selve grunnskaden i samfunnsmekanismen, det søkkelset som har ligget på lur i generasjoner, som har vært en latent fare for hele folket, og som ubarmhjertig har holdt det under åket, er det nasjonalsosialismen forbeholdt å bringe av vegen. Det er gullvalutaen med de trofaste, uunngåelige følgesvenner, arbeidsløshet, inflasjon med devaluering av hele det arbeidende folks oppsparte kapital, prismanipulasjoner med ødeleggelse av varelagre og dumpingsalg til utlandet, krisebestemt og ruinerende bank- og lånepolitikk, kort sagt alt det som er egnet til på det brutaleste og grundigste å ødelegge livet for den store masse av folket, som er innstilt på å leve av sitt arbeide og ved dette tilføre folkefellesskapet stadig nye verdier.

Det skulde være overflødig å påvise nærmere hvilken avgjort hindring gullvalutaen måtte være for en rettferdig fordeling av sikkerhet og velvære etter individenes innsats for fellesskapet. Den medførte alltid økonomiske kriser, når folk følte seg sikrest. Fabrikker og banker måtte stenge. Bankmiséren førte til at enda flere fabrikker måtte gi opp. Arbeiderne måtte slutte og slepte seg gjennom gatene uten håp. Middelklassen, som gjennom et langt liv hadde slitt sammen noen kroner for å trygge alderdommen, var plutselig ruinert.

Går det an å tenke seg en mere blodig urett mot disse arme menneskene, som i trofast slit hadde holdt liv i seg og sin familie og ved sitt arbeide også hadde gavnet folkefellesskapet.

Nesten alle så, at det var noe galt fatt et eller annet sted, men hverken sosialøkonomer eller alminnelige dødelige kunde finne noe botemiddel. Alle skjønte, at det ikke var helt som det skulde være når fiskefangsten ble styrtet i sjøen av hensyn til fiskeprisene, eller når korn- og kaffelagrene ble brent av tilsvarende hensyn. Det var millioner rundt om i verden som hadde bruk for disse tingene, ja det kunde innregistreres livsødeleggende hungerkriser mens denne tilsynelatende overflod bli tilintetgjort. Men den gamle verden (herunder også Amerika) viste sin dødsbetonte makteløshet.

Nasjonalsosialismen satte inn arbeidet som verdimåler i gullets sted. Det dirigerte valutasystem sørger for at pengene blir det som meningen var de skulde være, en formidler under utvekslingen av verdiene, herunder også arbeide av enhver art. Hele samfunnet settes under kontroll. Priser og lønninger, dermed også valutaen holdes innenfor visse grenser. Grunnlaget for de periodiske krisene er dermed rykket bort, og enhver som gjør sin plikt, kan føle seg sikker. Forholdet til utlandet ordnes ved clearing. Vi får således en statsregulert byttehandel med de land som vi p. g. a. valutaen ikke kan oppnå ordinært handelssamkvem med på annen måte.

Det nytter ikke med den innvending, at dette bare er hjernespinn. Systemet har stått sin prøve i Tyskland allerede før krigsutbruddet og seiret stort. Krigen har bare bekreftet, at ordningen er den riktige.

Her i Norge har uretten i de siste dagene også fått et nytt dødbringende slag. Det er innført riksskatt, hvorved den meningsløse og tilfeldige forskjell i skattebyrden er eliminert.

Det må være innlysende urettferdig, at innbyggerne i den ene kommune skal være nødt til å betale opptil 20 % skatt p. g. a. kommunestyrets eller fylkets tidligere uheldige handlemåte, f. eks. i forbindelse med elektrisitetsforsyningen, mens folk i en annen kommune uten å ha gjort seg særlig fortjent til det, skal slippe med 4 %. Muligheten for å flytte er jo ofte praktisk talt utelukket og kan i hvert fall ikke betraktes som noen løsning på problemet.

No skal alle betale like meget i forhold til sin betalingsevne, og kravet på rettferd er blitt etterkommet med et overbevisende supplement.

Den familievennlige lønnspolitikk er i tråd med dette. En mann skal ikke straffes med økonomisk elendighet fordi han stifter familie og etterhånden øker denne. Ved dette er han med på å sikre nasjonens evige liv, og det er en blodig urett, at dette tidligere svært ofte førte til at en mann ble økonomisk og sosialt ødelagt.

At alle sikres mest mulig samme utgangsposisjon, når de skal ut i livet, er også et rettferdskrav som det nasjonalsosialistiske styre stiller seg selv.

I det hele tatt går nasjonalsosialismen med storm-

skritt mot det idealsamfunn som drømmere og folkeslag har hatt temmelig uklare forestillinger om og som de enda langt mindre har hatt noen mulighet for å realisere.

Millioner har i tidenes løp gitt sitt blod i det famlende grepet etter full rettferd, og all sann og ansvarsbevisst politikk har jaget etter å nå dette mål.

Det må derfor glede alle venner av sannhet og rett, at nasjonalsosialistene no ligger på ilmarsj mot målet, som allerede tegner seg tydelig i horisonten. Den enkelte kan nok stupe undervegs. Men våre kolonner holder sin bane. De går fram under solkorset — inn i framtiden.

Vi og de andre.

Av Stør Fahr.

Det hender av og til at en møter kampfeller som har et mer eller mindre oppriktig hat til våre argeste mostandere, og dette enten disse er kommunister eller uutklekte nasjonalsosialister. Jeg tror at et slikt hat som oftest bare er uttrykk for at vedkommende simpelthen er redd, for det kommer som oftest til uttrykk i deres formodning om hvorledes våre motstandere vilde behandle oss NS-folk hvis man skulde kunde tenke seg at Tyskland tapte denne krigen. Til grunn for antagelsen om den delvis barbariske måte vi da skulde bli behandlet på, viser det seg som regel, at det kun ligger uttalelser som enkelte av de argeste motstanderne er kommet med i en mer eller mindre berettiget ergrelse over at de for tiden intet annet evner enn å skjelle oss ut.

Hvorledes har i grunnen våre kjære motstanderes oppførsel vært i de siste fire år? Vi klager over at enkelte ikke hilser på oss, og at vi her eller der blir mer eller mindre sabotert. Men er det noen som har lest om 70—80-årenes kamp mellom venstre og høyre, som hadde ventet noe mindre. Og er ikke dette en meget pyntelig form for motstand? Jeg husker jeg var et års tid organisasjonsleder i et fylke. Jeg kjørte nokså meget omkring med min bil, og jeg forundret meg stadig over at den var like hel og like brukelig når jeg om morgenen skulde kjøre videre. Det hendte meg ikke en eneste gang at en spiker en gang var slått inn i noen av hjulene. I grunnen har vi ført en idyllisk «kamp» her heime på den såkalte «heimefront». Vel er mange nordmenn feige, men hva hadde de likevel ikke kunnet gjøre — og hva ble ikke gjort f. eks. i Spania i 1812? Jeg ser her bort fra de virkelige terrorhandlinger som skyldes organiserte i utlandet opplærte, villedede nordmenn.

Man kan lettest konstatere hvor feilaktig nevnte syn er, når man husker på at vi og de som står utenfor vår bevegelse, er temmelig like: Vi er av samme blod, vi er vokset opp i samme land, i det samme miljø, og har fått den samme oppdragelse. Ja, vi har delvis den stikk motsatte politiske oppfatning ut fra samme motiver, nemlig kjærligheten til vårt land. Jeg tror ikke vi NS-folk bør kyte så altfor meget av at vi er så urimelig meget snildere eller dyktigere enn våre andre landsmenn. En underlig skjebne vilde at vi, ofte tilfeldigvis, fikk anledning til å sette oss inn i de nasjonalsosialistiske idéer den gang det var fred, dvs. før vi ble okkupert av en fremmed makt. Vi hadde derfor et ganske annet saklig grunnlag til å bedømme denne fremmede makts kamp og også den dermed følgende invasjon i vårt land. Og da vi av denne grunn allerede den gang så betydningen av den skjebnekamp vi i dag står i, ikke bare kunde vi, men det var en hellig plikt for oss å samarbeide med våre såkalte «fiender». De som ikke er med oss, de hadde ikke dette nøytrale syn på saken. Deres helligste følelser ble krenket, og de handlet instinktvis, — og la oss legge til — i grunnen sunt — da de øyeblikkelig tok kampen opp mot den inntrengende makt. At de siden har fortsatt, det kan vi vel ikke med liten rett skrive på den norske egenart, som gir seg utslag i troskap, men også i usedvanlig stahet.

Et lite eksempel på dette siste: Min far opplevde da han var 10—11 år gammel, overgangen fra forladnings- til bakladningsgevær. Som en del av de eldre vil huske, var det første og siste en gutt ble innprentet når han lærte å skyte med forladningsgevær at han måtte stappe kruttet, forladningen og kulene godt inn i løpet, slik at det ikke ble noe luftmellomrom, for da vilde løpet springe! Min bestefar hadde den gang nettopp fått et av de første bakladningsgeværer som kom til bygden, — og patronene som fulgte til dette, var, akkurat som i dag, bare delvis fylt med krutt, slik at det var et luftrom. Min far undret seg over dette og fortalte dette en dag til en gammel bonde, men han bare ristet på hodet og sa: «Umulig.» De diskuterte, men når har en unggutt

fått overbevist en bonde i diskusjon? Min far ble til slutt ergerlig og hentet geværet og patronen. Han rev av kulen på patronen og viste så denne til bonden. Ja, bonden så det var som min far sa. Så skjøt min far et skudd opp i luften og sa: «Der kan du se!» Men bonden bare spyttet langt, snudde seg langsomt rundt og gikk sin veg med disse betegnende ord: «No var du heldig no, kar.»

Denne hans stahet måtte ha sin tid. Før eller seinere bøyde han seg selvsagt for faktum. Og et uhyre interessant spørsmål er det om ikke den tid som vi nordmenn måtte ha, fra våre følelser ble satt i brand og til vi saklig kunde og vilde tenke over tingen, nettopp i disse dager holder på å renne ut? Hvis så er, har vårt opplysningsarbeide i dag først riktig anledning til også å gi synlige resultater.

Ser vi nøkternt på det, kan vi kanskje lære noe mere underbygget av andre ting enn løsslupne uttalelser.

Når man snakker om stahet, så han vi vel imidlertid være enige om at det burde være måte på stahet. Det er no snart gått fem år siden 9. april 1940, og med den anskuelsesundervisning tyskerne har gitt oss om hvor fullstendig feilaktig orientert om tilstanden i Tyskland mange var, så burde man ha ventet at nordmennene hadde begynt å tenke grundig over sakene. Dette emne er behandlet før i NS Månedshefte, og jeg vil derfor bare kort si min mening om hvorfor dette har drøyet så lenge.

1) På grunn av at vi hadde levd i fred i 125 år, var vi fullstendig uvitende om krigens sanne ansikt. Meget som selvfølgelig hører krigen til, ble tatt for barbarisme. Når tyskerne likevel har det omdømme i det hele norske folk som de i dag har, så er dette en anerkjennelse overfor tyskerne som i grunnen er fantastisk. Men på grunn av sitt manglende kjennskap til krigens lov, har vårt norske folk hittil blitt hindret i å anerkjenne tyskerne og deres framgangsmåte fullt og helt.
2) Da NS overtok styremakten i Norge med et helt utilstrekkelig medlemsantall, både kvalitativt og kvantitativt, ble så altfor mange poster besatt med folk som, i hvert fall den gang de overtok stillingen, ikke var sin oppgave voksen. Det er derfor forklarlig at i disse første kampår har ikke bestandig vår praksis stemt med vår teori. Vi NS-folk forstår dette og unnskylder det. Våre motstandere derimot tar det som tegn på at vi nok har et glimrende program, — men på samme måte som de bestandig før har sett, faller det kanskje naturlig for dem å tro at også vi mangler evnen og ikke minst viljen til å gjennomføre det.
3) Vi selv ser alt det gode vi gjør og overser eller forstår de ting som selvsagt kan klandres oss. Våre motstanderes dyktig ledede propaganda har derimot hatt held med seg når den har latt våre motstandere få kunnskap om alt det gale vi gjør og formådd at de i uhyggelig grad er forblitt uvitende om alt godt som allerede er utrettet.

For å unngå å bli misforstått vil jeg før jeg slutter understreke at jeg ikke har den minste illusjon om en framtid hvis den ulykke skulde ramme Europa at Tyskland skulde bli knekket. Men hva jeg i denne artikkel vilde pointere, er at denne tanke ikke har det minste å gjøre med våre nasjonale motstandere, de såkalte «jøssinger». Frykten for framtiden i et slikt tilfelle skyldes utelukkende den ting at hvis Tyskland skulde tape, vilde de bety at Russland vant, og konsekvensene av at kommunister vilde få fritt spillerom i vårt land er vel iallfall alle mine lesere oppmerksom på.

Det finnes dessverre i dag en gruppe nordmenn som har skrevet fra seg sin førstefødselsrett, og som ikke er som nordmenn å betrakte lenger, nemlig en liten gruppe kommunister. Intet av det jeg har sagt om våre motstandere i sin alminnelighet gjelder disse. Det er folk om hvem en best kan bruke skriftens ord: «Det var bedre at det var hengt en møllestein om deres hals, og at de var kastet i havets dyp.»

Jeg sa før at vi nordmenn er så sta at vi til en viss tid ikke bøyer oss, — selv for kjensgjerningene. For hver måned som går, sitter jeg igjen med en følelse av at tidspunktet no er kommet da det store norske folk er i ferd med å bøye seg, — ikke bare for vårt program, men også for vår idéologi og for det strålende arbeide som allerede er gjort for å føre vårt program ut i praksis. Vi lever i en herlig tid, hvor grunnlaget til et nytt og lykkelig samfunn blir lagt fra grunnen av, — ikke bare i åndelig henseende, men også rent materielt. Og når man på dette siste område ikke minst ser på alle de saker og ting som idealister i vårt demokratiske samfunn ønsket og kjempet for å sette ut i livet, men hvor de atter og atter ble stoppet av den trege masses dumhet; og når vi så ser hvorledes disse idéalisters arbeide på mange felter er blitt tatt opp og på mange, mange felter allerede lykkelig løst, så kan da ikke noen som ser dette, annet en forstå at her bærer det framover.

Når jeg har skrevet alt dette, er det utelukkende fordi jeg er gått inn for bl. a. å virkeliggjøre Henrik Ibsens ord: «Norge var ett rike — det skal bli et folk», og denne skjønne tanken innebærer da selvsagt at det er vår oppgave å samle hele det norske folk, samle det om det skjønne, gode og fruktbærende her i livet, og fram for alt altså samle det. Dette gjør vi ikke ved å skape kunstige skiller mellom våre motstandere og oss, men vi gjør det utelukkende ved å rive ned de kunstige skiller som allerede består, og dette kan vi først gjøre når vi forstår og elsker vårt folk, — selvsagt også de som av edle motiver i dag er våre motstandere.

Utdanningen av befalet i Hirden.

Av fylkingfører Jakob Fogstad.

II. UNDERFØRERE.

UNDERFØRERKORPSET.

Lagføreren er sine menns første foresatte, tillitsmann og kamerat. Han tjener i kraft av sin dyktighet og større øvelse sine menn som eksempel. De egenskaper som utmerker den gode hirdmann, skal først og fremst være å finne hos underførerne i Hirden.

Hirden befinner seg i dag enten i innsats eller i høgste innsatsberedskap. Hirdens Bedriftsvern (HBV) og Hirdens Alarmenheter (AE) danner den militære ramme for innsatsen. De militære krav som denne innsats stiller overfor formasjonen, betinger ikke alene den riktige militære innstilling båret oppe av en ukuelig vernevilje, men betinger tillike den nødvendige innsikt og trening i de militære disipliner.

Det er galt å forlange en militær innsats av hirdmannen med mindre han på forhånd er gitt den nødvendige utdanning som soldat. Denne utdanning får han i en rekruttskole og seinere feltøvinger. I denne skolering danner *enkeltmannsutdanningen* grunnlag og utgangspunkt. Lagføreren er her rekruttens læremester. Han må sjøl til fullkommenhet beherske alt det man må kreve av den fullt ferdige utdannede soldat. Bare derved vil det lykkes ham å nå de oppsatte utdanningsmål med laget.

Lagførerne danner sammen med høgre underførere ved tropp og i administrasjonen *Hirdens underførerkorps.* Etter hvert som Hirdens militære organisasjoner blir mer permanent, er det nødvendig å knytte fler og fler underførere til Hirden i faste planstillinger. Bare derved kan man trygge ro og ensartethet over utdannings- og innsatsarbeidet. Når man betenker hvor viktig et dyktig og standsbevisst underførerkorps er for en militær enhet, kan det uten videre slåes fast at *oppbyggingen av Hirdens underførerkorps vil bli avgjørende for hvorvidt Hirden i framtida vil kunne danne grunnlaget for Norges nye hær.*

Ut fra disse synspunkter er utdanningen av underførere i Hirden no lagt til rette. Målet er å få et sammensveiset, ensartet underførerkorps som bæres oppe av den revolusjonære vilje til total innsats. Et underførerkorps som er legemliggjørelsen av Førerens ord: «Der stilles de mest kompromissløse krav til hirdmannens tro på saken og tapperhet i innsatsen. I den nye ordning er vi alle sammen samfunnets tjenere. Hirden er garantien for gjennomføringen av denne tanken som er fellesnytten framfor egennytten. Vi skal kjenne NS-mannen på at han ser saken framfor egen interesse.»

Skolen på Sørmarka.

1. *IDEOLOGISK FOSTRING.*

Underførerskolen varer 10—12 uker. Det er derfor uråd å gi den ideologiske fostring en alt for bred plass på fagplanen. Ikke desto mindre regnes den ideologiske forstring for å være det viktigste faget. Stadig syner det seg i det praktiske livet hvor avgjørende viktig det er å holde fast ved de høge idealene. Skuffelse på skuffelse kan synes å ville tvinge en helt i kne, men ideens kraft gir nytt mot og ny styrke i kampen.

Den ideologiske fostring ved underførerskolen tar utgangspunkt i *Norges historie*, som den uuttømmelige kraftkilde. Kunnskap om fedrenes liv og virke fra urold skal mane den vordende underfører. Han skal ta eksempel av Hirden i gammel tid, bli fanget av det kjente bud som Aukrust gav uttrykk for: «Reises må der en Hird her i landom!» Han lærer å dvele ved Norges storhetstid. Beretningene om de mange sagnomsuste vikingtog skal tenne hans begeistring og hans tro på egen styrke og kraft. Norge skal ikke bare bli fritt. Det skal bli stort.

Ved nærmere undersøkelse kommer man stadig tilbake til den kjensgjerning at det noværende verdensoppgjør er en rasekrig. Sjøl om germanerne med nordisk blod i årene er med på den andre siden, så kan ikke det tilsløre det faktum at Tysklands undergang eventuelt vilde føre med seg asiatenes oversvømming av Europa og en endelig tilintetgjørelse av den kvite manns kultur. For lettere å kunne underbygge denne biologiske side av verdenskampen er det i den ideologiske undervisning lagt inn *arve- og raselære.*

Endelig er det tatt med et avsnitt om *nasjonalsosialismen.* For å kunne fremme det gode som man vil, må man først og fremst forstå sin tid. Den kan man neppe forstå med mindre man lærer å se samfunnsproblemene ut fra et nasjonalt og sosialistisk synspunkt. Nettopp dette er jo tragedien i dag i Norge at motstandsfronten består av nasjonale nordmenn og sosialistiske landsmenn, mens Hirden består av menn som er nasjonale og samtidig sosialistiske. Vi representerer det 20. århundres syntese av alle tidligere erfaringer. Den nasjonale borger og den sosialistiske arbeider halter begge to. Vi står med begge bena på jorden og har grepet tidens løsen: «*Den nasjonalsosialistiske idé.*»

Ut fra disse synspunkter er det foretatt følgende emnevalg:

I. *Historisk del.*

1. Førhistorisk tid.
2. Norrøn mytologi.
3. De germanske vandringene.
4. Gude- og heltesagn.
5. Vikingetiden — Norgesveldet.
6. Norges samling.
7. Kristendommen — Kongen.
8. By og land i mellomalderen.
9. Korstogene, Sigurd Jorsalfarer og Øystein.
10. Borgerkrigene. Kong Sverre og paven.
11. Jordherrer og bønder.

II. *Rasekunnskap.*

1. Arvelære.
2. Raselære.
3. Befolkningspolitikk.
4. Rasehygiene og ættegransking.

III. *Kunnskap om nasjonalsosialismen.*

1. Livssynet og livslovene. (Blod og jord.)
2. Føreren og hans kamp for Norge.
3. Idivid og samfunn. (Folkefellesskapet.)
4. Det germanske storrommet og geopolitikken.
5. Raselærens konsekvens for livssynet. (Det germanske sambandet.)
6. Det sosiale og økonomiske grunnlaget for nasjonalsosialismen. (Arbeidets seier.)

2. *STRIDS- OG FELTTJENESTE.*

Øvinger i lendet langår i vid utstrekning som et viktig ledd i arbeidet for å utvikle de åndelige og kroppslige egenskaper hirdmannen besitter. Hvor kan øye, iakttakingsevne og de psykologiske krefters likevekt utvikles bedre og komme mer til sin rett enn ute i den store, rike naturs mangfoldighet? Den stiller stadig hirdmannen overfor nye ting, bringer stadig ny erkjennelse. Å leve og finne seg til rette i naturen, overvinne dens urgamle motstand, trosse vær og vind, krever stadig ny overvinnelse, lærer en å ta hurtige og bestemte beslutninger og framtvinger og utvikler viljekraft, sjøldisiplin og mot. Naturen krever den hele mann, hvis en vil den skal åpne seg for en, den lærer en å sjalte ut den innflytelse som sivilisasjonens bekvemmelighet og bløtaktiggjøring øver.

Derfor må hirdtjenesten — likegyldig i hvilken form og hensikt utdanningen skjer — ikke til stadighet finne sted i lukkede rom eller på godt tilberedte plasser, men tjenesten skal stadig vekk føre hirdmannen ut i det frie lende med naturen som øvingsobjekt.

Jo mer åpne hirdmannens øyne er, jo mer mottakelig hans sinn og sanser er, dess mer vil han merke hvordan det gjennom *lendetjenesten*, denne åndens og kroppens skolering, tilflyter ham krefter, som i den seinere ildkampen setter ham i stand til større og rikere kraftutfoldelse og seiersbevissthet.

I særlig grad gjelder det for utdanningen av underførere at denne må og skal foregå ute i lendet. Han må lære å beherske den alminnelige strids- og felttjeneste, — både enkeltmannsutdanningen og utdanningen av et lag.

Planen for faget «strids- og felttjeneste» tar omsyn til dette. Den er gitt følgende systematisering:

A. *Hirdmannen i strids- og felttjeneste.*

1. Utnytting av lendet.
2. Framarbeiding.
3. Å gå i stilling.

4. Øving av iakttakingsevnen og målangivning.
5. Framferd i mørket.
6. Framferd i kunstig tåke.
7. Rekognosering.
8. Oppklarings- og sikringstjeneste.
9. Kartlære og orientering.
10. Meldetjeneste.

B. *Nærkampskole.*

1. Hurtigskudd i fart.
2. Bajonettstøt.
3. Håndgranatkast.
4. Åtgjerd mot fiendtlige håndgranater.
5. Skyting med mg. i fart.
6. Skyting med mpi. i fart.

C. *Laget i spredt orden (Stridsgruppering).*

1. Laget i kamp.
2. Ildkamp.
3. Innbrudd.
5. Besette og holde en stilling.
6. Tilbaketrekning.
7. Laget i forsvar.
8. Laget i oppklaringstjeneste.
9. Feltvakt.

3. *EKSERSIS MED KOMMANDOØVING OG INSTRUKSJON.*

Ekserertjenesten tjener til å vedlikeholde og fremme den militære disiplin og sjøldisiplinen. Den er et middel til å forme det ytre, soldatmessige bilde av avdelingen og den enkelte hirdmann.

Disiplin beror på det enkelte individs fulle overbevisning om nødvendigheten av å innordne sine personlige interesser og ønsker under det som tjener det felles beste.

Disiplin må læres.

Gjennom eksersisen lærer en vanen til å lystre. En lystrer uten å reflektere nærmere over det. En gjør det med glede og tillit til en dyktig fører.

Eksersisens indre virkning er karakterdannende. Hirdmannen læres til å vise trofasthet, kameratskap, samhold, nøyaktighet, presisjon, viljestyrke og sjølstendighet og til alltid å sette fellesnytten foran egennytten. Han læres til å holde sitt utstyr i orden (uniform m. v.) og sine våpen i orden, og i samband med gymnastikk og idrett trenes, styrkes og herdes hans kropp så han tåler hardt arbeid og slit. Eksersisen gir ham en god holdning og en sikker og behersket framtreden.

Eksersisen kommer derfor ved en underførerskole til å spille en framtredende rolle. Den vordende underfører må ikke bare være en prikkfri enkeltmannsutdannet soldat, men han må også sjøl lære å instruere og kommandere andre. Med dette for øyet er faget lagt til rette:

A. *Enkeltmannsutdanning.*

1. Utdanning med og uten gevær.
2. Grunnstilling og hvilestilling.
3. Geværgrep — på kommando.
4. Geværgrep — på ordre.
5. Marsj.
6. Vendinger.
7. «Ligg ned»! og «Reis opp!»
8. Ladning og tømming av gevær.
9. Siktestilling og anleggsarter.
10. «Bajonett på!» og «Bajonett av!»

B. *Avdelingsutdanning.*

1. Laget i sluttet orden.
2. Former.
3. Marsj.
4. Løp.
5. Svingninger.
6. Formforandringer.
7. «Ligg ned!» og «Reis opp!»
8. Geværkoppling.

C. *Hilse- og anstandsøvinger.*

1. Hilse med lue.
2. Hilse uten lue.
3. Hilse med gevær.
4. Hilse i sluttet avdeling.

4. *IDRETT.*

Som allerede betont spiller den fysiske fostring ved underførerskolen en betydelig rolle. Motprøver er på forskjellig vis lagt inn i idretten. Dette stålsetter eleven og gjør ham uforferdet og djerv.

Grunnlaget for den idrett som drives ved underførerskolen er som en vil forstå, *vernetanken*. Målet er at lagføreren skal erverve seg moralsk vernekraft og viljen til vern som skal fremmes, hvormed ikke bare den enkelte, men hele underførerkorpsets slagkraft blir styrket.

Om dette ufravikelige mål er oppbyggingen av idretten ved underførerskolen blitt konsentrert:

1. Kroppsskolering.
2. Friidrett.
3. Skigrunnskole.
4. Ballspill.
5. Boksing.
6. Bryting.
7. Svømming.
8. Alm. skiløpning.
9. Orienteringsløp med skyting.
10. Patruljemarsj med innlagte verneidrettsøvinger.
11. Hinderløp.

5. *HBV-TJENESTE.*

En spesiell oppgave har Hirden fått å løse i det såkalte Hirdens Bedriftsvern (HBV). For tjeneste i HBV foreligger det allerede en rekke særinstrukser som ved underførerskolen er sammenfattet i et fag, HBV-tjeneste.

6. *VÅPENTJENESTE MED INSTRUKSJON.*

En lagfører må kjenne sine våpen ut og inn. Med bind for øynene må han kunne sette dem sammen og ta dem fra hverandre. Likeledes må han lære å

instruere i den alminnelige våpentekniske utdanning i laget sitt. Han viser sine menn hvordan alt skal gjøres.

For hvert enkelt våpen gis følgende undervisning og øving:

a. Beskrivelse av hoved- og enkeltdelene.
b. Hvordan våpenet virker.
c. Den praktiske behandling av våpenet under skytingen.
d. Puss og pleie av våpenet.

7. *TJENESTEORDEN.*

Faget tjenesteorden skal gi underførerelevene en oversikt over den militære administrasjon og tjenesteordningen i Hirden. Faget behandler emner som:

1. Hirdens organisasjon.
2. Disiplinærordningen.
3. Tjenesteveg.
4. Tjenesteskriv.
5. Uniformsbestemmelser, gradtegn.
6. Høvisk framferd.
7. Om den militære forvaltning.

8. *INDRETJENESTE OG VÅPENPUSS.*

Avgjørende betydning for en avdelings mannstukt og holdning er den indre tjeneste. I en militær forlegning bor mange menn samlet på et begrenset område. Det vil derfor lett oppstå uorden og lite sanitære forhold med mindre den indre tjeneste er praktisk ordnet og blir presist og nøyaktig gjennomført. Er den indre tjeneste i en avdeling i orden, røper det god disiplin og en sterk avdelingsånd.

Regler for den indre tjeneste og praktiske råd og vink for deres gjennomføring blir gitt i dette fag. For den indre tjeneste for underførerelevene blir det trukket opp eksakte retningslinjer, og for elevenes opptreden på skolen i denne forbindelse blir det gitt en egen karakter på karakterseddelen.

9. *SKYTELÆRE MED SKYTEØVINGER.*

Skyting lærer en bare gjennom et grundig detaljarbeid i utdannelsen og ved stadig øving. Da resultatet vesentlig avhenger av øvingen, må en til undervisningen bare bruke den tid som er absolutt nødvendig for å bli fortrolig med våpenet. Denne del av undervisningen blir som ovenfor nevnt, tilgodesett i forbindelse med den våpentekniske utdanning. I faget «Skytelære med skyteøvinger» blir først den teoretiske skytelære gjennomgått.

a. Tyngdekraftens og andre forholds innvirkning på kulebanen.
b. Sikteinnretningen.
c. Siktepunktet, avvikelse, treffpunkt etc.
d. Siktefeil.

Deretter begynner de forberedende skyteøvinger, hvoretter en del enkle øvinger blir gjennomført som skoleskyting på skyteplassen.

Målet for skyteundervisningen og øvingene er så fort som mulig å bringe eleven fram til å behandle den skytemessige side av fektningsskytingen som hører inn under «Strids- og felttjeneste».

10. *PIONERLÆRE.*

Pionerlæren gir en oversikt over pionerens viktigste oppgaver. De mest alminnelige pionertekniske arbeider blir gjennomgått og øvet.

•

Det er et stort faktisk behov for utdanning av underførere i Hirden og i andre militære organisasjoner som er bærere av det nye Norges våpenmakt. Utdanningen av underførerne bør prinsipielt foregå desentralisert ute ved avdelingene. Derved oppnår man allerede straks å lære eleven opp i den ånd som særpreger vedkommende avdeling. Derved oppnår man lettelser med hensyn til de praktiske øvingene. Våpen, utrustning og teknisk materiell er for hånden, likesom de nødvendige hjelpemannskaper kan rekvireres fra de oppsatte styrker.

Avgjørende er imidlertid at alle underførere utdannes likt, hvor denne utdanning so enn finner sted. Ovenstående skissering bør derfor kunne tjene som rettesnor for alle dem som i disse dager er beskjeftiget med å utdanne nye underførere til de væpnete avdelinger.

Et lite ord til slutt:

Erfaringene fra rekrutteringen og underførerutdanningen i den nåværende krig syner bestemt at all sådan utdanning bør foregå ute i lendet. Helt fra begynnelsen av legges så vidt mulig stridsmessige forutsetninger inn som bakgrunn for all øving. De dyktigste og mest erfarne førere og underførere må avdeles til undervisning og instruksjon av nye underførere. Ethvert annet hensyn må vike for dette.

Og ånden som førerne må prege inn i de nye underførerne er angitt av Vidkun Quisling i hans budskap til de norske frivillige:

La det bli sagt om dere at nordmennene er de beste soldater — disiplinerte, tapre, utholdende, fryktløse og flinke, og at de er et folk som vet hva de kjemper for.

Politisk verving.

Av Oswald Thoresen.

(Annen artikkel.)

Publisist og stat.

Mens den parlamentarisk—demokratiske staten tillegger publisisten — det være seg taleren, journalisten eller «skribenten» — en slags hellig evne, plikt og rett til kritikk og kontroll i øst og vest, innehar den politiske ververen i den moderne *fører- og folkestaten* ingen sådan kritiserende, kontrollerende eller endog til en viss grad dirigerende funksjon.

Publisistens sterke stilling innenfor rammen av det liberale samfunnssystemet er bare *tilsynelatende*. For trass i det pene programmet og alle de store ordene sammen med de i realiteten så mange og intetsigende fullmaktene inntar den liberale publisist i virkeligheten ingen annen stilling enn leiesvennens og lakeiens. *Han er hverken mer eller mindre enn et lydig redskap i oppdragsgiverens, d.v.s. i kapitalens og de mer eller mindre hemmelige krefters hender.* Dissé er det som i virkeligheten med publisisten som blott og bart redskap inntar sin plass i samfunnsordningen ved siden av, ofte også på tvers av og i enkelte tilfeller endog over selveste regjeringsmakten.

I den autoritære folkestaten får den politiske ververen seg tildelt en tilsynelatende mer beskjeden, men i realiteten langt betydeligere funksjon i fellesskapet. *Han blir nemlig gjort til tjener og talsmann for helheten, for folkefellesskapet, altså for selve samfunnet som sådant.*

Mens med andre ord eksempelvis pressen (eller i virkeligheten avisenes oppdragsgivere og egentlige dirigenter) i den såkalte demokratiske staten smått om senn utvikler seg i retning av å bli «en 7. stormakt» (*Napoleon*), så er på den andre siden pressen i fører- og folkestaten nærmest å betrakte som et oppdragelsesinstrument og et førsterangs middel i kulturlivets og folkeopplysningens tjeneste, kort sagt «en skole for voksne» (*Adolf Hitler*).

Pressefriheten i dens liberale utforming nådde jo aldri ut over det utopiske illusjonsstadium. Fortidens mange synder og feilgrep på dette feltet medfører da også at steget fram mot en tidhøvelig og norsk form for pressefrihet bygget på ansvarsprinsippets bestemmelser vil bli meget vanskelig å ta. Om det i det hele tatt og i tilfelle når, samt hvordan det vil bli tatt, avhenger heller ikke bare av statsledelsens vilje og publisistenes ønsker, men kan hende først og fremst av folket selv, av publikum i videste forstand.

Publikum.

For noenlunde fullgodt å kunne fatte vervingens og våre problemers innerste vesen er det nødvendig ihvertfall forbigående også å minne om publikums store betydning.

Enhver publisist — ikke minst gjelder dette taleren som jo kommer i umiddelbar kontakt med sitt publikum, vet av praktisk erfaring hvilken stor betydning nettopp «dette mangehodede uhyre» har for utgangen av en verveaksjon. —

«Svikter publikum» innvirker dette momentant på publisisten, som på sin side igjen vil virke deprimerende på publikum. Og ringen er sluttet. — Det hele går i spinn inntil alt sammen ender i knall og fall med noe i retning av «offentlig mareritt» som endelig resultat.

Men hender det da overhodet at publikum svikter? Er det i tilfelle ikke heller *ververen* som svikter, så vel seg selv som saken og ikke minst det publikum han er satt til å mestre?

«Publikum, akk hvor mange dumrianer skal det vel ikke til for å danne et publikum», klager filosofen. Filosofen kan tillate seg denslags hjertesukk, publisisten kan det ikke. Går nemlig også han hen og renvasker seg på bekostning av sitt publikum, da er han ferdig, da har han begått den verste dødssynd en politisk verver overhodet kan gjøre seg skyldig i. Og han har erklært seg slått. For det skal vi være klar over, at på dette spesielle feltet og i dette spesielle tilfellet har publikum bestandig rett, selvom det kanskje ikke har minste snev av rett i det hele tatt!

Dette farlige, men herlige publikum må kanskje kunne karakteriseres som en slags finere form for sammenstimling. Men vi skal likevel være merksame på at publikum bestandig «innfinner seg». Det lager aldri offentlig oppløp, kvalm i gata. Det gjør imidlertid *massen*, den amorfe mengden eller sammenstimlingen. Publikum er en *organisert* mengde selv om det ikke alltid er seg denne tilstand bevisst. Denne tendens til orden og organisasjon er det publisistens oppgave å feste og befeste.

Med et vel søkt — og vel også noe dristig bilde, kan vi kanskje si at den politiske verveakten til en viss grad minner om kjærlighetsforholdet. Verving er beslektet med beiling, men bare i sjeldneste og lykkeligste tilfelle. Betingelsen for et godt resultat med hel og full erobring av «motparten» er at en i sin verving eller beiling vet å opptre interessant, tidhøvelig, personlig mandig bestemt, men ikke «overlegent». Nyfikenhet sammen med den høyere formen for nysgjerrighet, nemlig *vitebegjæret*, er en utpreget «svakhet» hos et hvilket som helst publikum. I denne forbinnelsen kan vi kanskje snakke om drift.

Det nye og det sjeldne har da også fra tidenes morgen vært av betydning og nytte for mennesket og dets livskamp. Ut fra dette faktum kan en da også gå hen og definere nyheter som «*de for enkeltindivider, grupper og samfunn oppdukkende kjensgjerninger av betydning og nytte for mennesker, grupper eller samfunn i deres kamp for tilværelsen*». (*Dovifat*).

Publikum vil altså nytt, vil *med-delelse*. Og så avhenger det da av propagandisten og agitatoren om publikum også skal kunne gå med på «*etter-retning*», om publikum vil rette seg etter det som publisisten sier og gjør. *Nyheten* (og den derav eventuelt *følgende* meddelelse og etterretning) skulde således være et overordentlig viktig «bindemiddel» enkeltindivider og grupper seg imellom og mellom de forskjellige samfunn. Medlemmene av et moderne samfunn kommer jo i stadig, regelmessig kontakt med hverandre. En jevn utveksling av iakttakelser, meddelelser og meninger finner sted. Denne kontakten blir bare brutt ved naturkatastrofer, krig eller liknende forstyrrelser. Menneskene må følgelig i mer eller mindre grad rette seg etter hverandres gjøren og laden, utsagn og meninger. Således blir *offentlig mening*, dette misforståtte begrepet mer og mer aktuelt etter hvert som samfunnet vokser seg sammen, større og sterkere kommunikasjonsmessig, så vel åndelig som rent materielt sett.

Offentlig mening

Fra og med den franske revolusjonen er det at vi i det hele tatt kan tale om begrepet offentlig mening. Siden den tid er det blitt skrevet hele lass litteratur omkring emnet, men ikke på norsk, selvfølgelig. Vi interesserte oss nemlig mer for mumier og britiske kongerekker. Og her til lands kom begrepet i tiden som var aldri til å bli annet enn et *uttrykk*, en kan gjerne si en uttrykksmåte, et ord i avisene og fra talerstolen, en påstand, et postulat, kort sagt en slags publisistisk universaltrylleformel.

«Vi representerer den offenelige mening» .... Hvor ofte hørte vi ikke ropet, hvor ofte åpnet vi ikke partipressen for å finne slagordet stående der i all sin korpulente uvederheftighet. I tiden *før* den 9. april 1940 representerte jo gud og hvermann nettopp *Den offenelige mening*, Stormeningen, den eneste avgjørende og eneste saliggjørende mening i bestemt form entall med stor forbokstav og all ting i orden. «Vi-alene-vites-mentaliteten feiret triumfer som aldri før i Norges-historien. En opplevde de endevendte begrepers tidsalder. «Frihet» og «Toleranse» i meningsverdenen ble med tiden ensbetydende med motinnlegg og opposisjon i papirkorgen, eller i beste fall en av disse beryktede «halene» i avisen etter motinnlegget. *Demokratiet forkastet i virkeligheten sin egen pene teori om meningsfrihet for enkeltindividet. Men dermed forkastet demokratiet seg selv. Og begikk selvmord.*

Men alt sammen først etter å ha velsignet oss med skreddersydde partimeninger i masseopplag. Vi fikk A-parti og B-parti og huseierparti og «Sør i bygda» og «Nord i bygda» og «Midt i bygda» og 4 — fire aviser på Lillestrøm. Og ingen visste hverken ut eller inn. Men én ting var i hvert fall sikkert: At alt og alle representerte det eneste saliggjørende, nemlig «Den offentlige mening»!

— — —

Omkring problemet «offentlig mening» er det, som alt antydet i løpet av det siste hundreåret vokset fram en svært rikholdig litteratur med verker av den navngjetne Kieler-sosiologen *Ferdinand Tønnies* og historikeren *Wilhelm Bauer* i brodden.

Tønnies, der vel tør betegnes som klassikeren på dette spesialfeltet, taler om 3 *aggregattilstander av offentlig mening*, nemlig:

1. En pasækrig, luftliknende mening som er bundet til døgnet, dagen, sekundet.
2. En tidsbunden, *flytende* mening, og
3. En alminnelig grunnmening som er *fast*. Denne sistnevnte tilstanden av offentlig mening er den eneste som virkelig fortjener betegnelsen: *Den offentlige mening*, — i sannhet en like sjelden som kostbar vare på meningsmarkedet.

— — —

Noen få ord om mening i sin alminnelighet:

Karl Schottenloher, forfatteren av verket «*Flugblatt und Zeitung*», understreker i sin bok ganske kraftig det faktum at det offentlige vervingsutsagnet (agitasjons- og propagandapåstanden) alltid bare er *meningen* om dette eller hint og ikke saken eller tingen som sådan. Schottenloher peker m. a. o. på den skilnaden det er mellom politisk verving (propaganda og agitasjon) på den ene og «vitenskap» på den andre siden.

Mening skulde etter dette ligge mellom vitenskap og tro. Mening er i langt høyere grad enn tro en mannfolksak. Meningen bygger jo for det meste på fornuft og tenking, mens troen bunner i *følelse*. Kvinner torde derfor ha langt lettere for å tro enn menn, — noe som for øvrig erfaringen viser. Troen er videre mer fast enn meningen. Det er da også typisk at en pleier «utveksle meninger», mens vel de færreste ville falle på å «utveksle tro»!

Tro har nemlig noe langt mer stabilt og solid over seg enn mening. Denne er mindre fast, mere vital. Snakker man om troskifte bruker man jo mere høytidelige uttrykk «omvendelse». Meninger derimot, i hvert fall gjelder dette «hverdagsmeningene», de gassaktige meningene, de skifter man like lett som en bytter skjorte og slips.

Denne luftliknende, flyktige og dagsbestemte formen for mening er det en så ofte *støter* på i avisspaltene som «dagens interessante hendelse», petiten, pressens små pikanterier som alle sammen hører sekundet til og igjen forsvinner med sekundet trass i store ord og fett flesk om «Dagens sensasjon», «Siste nytt» og slikt for en dag.

Mange aviser nøyer seg med den slags «blott-til-lyst»-stoff («boulevardblader», «yellow press»), mens derimot en virkelig ansvarsbevisst presse ved siden av den rene nyhetsformidlingen torde ha som sin første og største oppgave *å lede leserne fra «gassmening» til tidsbestemt mening*, og om mulig, endå videre. En slik oppgave er det da den norske presse av i dag har å fylle. *Den nye tids presse er politisk i denne (den beste) betydning av ordet.*

— — —

Det er blitt påpekt at vi sjelden eller aldri støter på den offentlige mening i bestemt form entall («Den off. m.»). Men offentlig mening i *folkemeningens form* både *fastes og finnes*. Tenk t. eks. på *folke-*

meningen i Norge omkring 1905. Eller se på Tyskland i dag! For oss nordmenn burde det være en vakker, om enn nokså stri oppgave å arbeide oss fram til virkeliggjørelsen av en slik folkemening representert av hele det norske folket, slik *at føring og folk smis sammen til en ubrytelig enhet.*

De nye styresmenn er sikkert de første til å innrømme at et system ikke i all evighet kan bestå mer eller mindre uavhengig av «folkeviljen». Men omvendt vil ikke et folk kunde leve og bestå uten ved, gjennom og i kraft av en fører. I hvert fall gjelder denne loven for tider som dem vi i dag gjennomlever.

Å fatte det, — «å forstå sin tid og vilde det gode», det er vår sjangse.

Riktignok den siste sjangsen vi har. Men samtidig den største.

— — —

En offentlig mening på tvers av alle landegrenser og tvers igjennom tid og rom har det nok ned gjennom tidene vært flere tilløp til. Men hvor vanskelig en slik verdensmening lar seg kalle tillive og hvor vanskelig den har for å leve og trives, viser kanhende bedre enn lange teoretiske utredninger i aust og vest eksemplet med det fullstendig mislykte Genfer-eksperimentet. Samme vanskene møter en når talen dreier seg om folkerettslige problemer, når det t. eks. gjelder å sette opp internasjonalt anerkjente regler mellom statene — (jfr. England og sjøretten).

Framtidsperspektiver

Et nytt Europa er i emning.

En for dette nye, unge Europa seierrik utgang av denne krigen, sammen med en fred i dette gjenfødte Europas ånd, vil *uvergerlig måtte føre fram til en i hvert fall tilnærmet offentlig mening i bestemt form entall: Den offentlige mening om enkelte store felleseuropéiske spørsmål, uten at det dermed skal være sagt at man i dette nye Europa på liv og død skal måtte komme til å mene, tenke, tro og tale «i takt».*

No skal det imidlertid ærlig innrømmes at det likevel ikke var meninger vi hadde så altfor lite av i tiden som svant. Hadde meninger og meningsvirvar og internasjonale konferanser kunnet reddet verden, så var verden forlengst frelst og fri, og denne krigen en eneste stor misforståelse.

Ikke meninger om tingen, men mening med tingene var det som manglet. Ellers torde det neppe stå i strid med nasjonalsosialistisk og ny-européisk tenkesett at meninger, arter, individer får bevegelsesfrihet innenfor helhetens ramme, så *meget mere som nasjonalsosialismen ser det enkelte mennesket, det enkelte folket, den individuelle tanken som ledd i en videre meningsform, et større fellesskap på et høyere plan.*

— — —

Ferdinand Tønnies levde i et samfunn som for lengst har spilt fallit. Følgelig kunde han med god grunn peke på det latterlige og meningsløse i til stadighet å slenge om seg med «*Den* offentlige mening» når det rettelig burde hete «Lillestrøm» eller «Søndre Høland». Tønnies hevder at vel eksisterte det «*offentlige meninger*», eller som Bauer ordlegger seg: «*Meninger i offentligheten*», men neppe noen offentlig mening i bestemt form entall.

— — —

I mellomtiden har mennesket lagt ut på vandring mot en ny verden, en verden som muligens måtte ha rom for noe i retning av en bestemt fast mening omkring et par grunnleggende problemer menneskeheten tilsynelatende forgjeves har stridd med gjennom tidene.

Er slik illusjon og håp og drøm? I så fall er håpet stort nok til både å leve på og dø for.

Ett er imidlertid sikkert:

Tiden som kommer, vil gi plass for andre problemer enn spørsmål i samband med sinus og cosinus og kongen som kom tilbake den 3. august 1942. — Og den 9. april 1944. —

Nederlag som tjener til å skape mere klarhet og til å sveise sammen en virkelig kampdyktig og prøvet nasjonal kjerne, er ikke nederlag, men forberedelse til seieren.

Vidkun Quisling.

Demokratisk vandalisme og soldatisk tradisjon.

Av universitetsstipendiat Johan Fredrik Bjelke.

Det kan hende, at mangen god engelsk-orientert borger i den seinere tid (av den pågående krig) har stoppet opp et øyeblikk og i en slags overraskelse spurt seg selv, hvorledes det vel er mulig, at nettopp de nasjoner som han hele tiden har betraktet som bærer av alle gode egenskaper og — dermed på det intimeste sammenhengende — en rettferdig sak, av kulturen fremmende mål, at disse nasjoner hyppig — ja, med sine seire i tiltagende grad — viser en politisk og militært enestående hensynsløshet overfor fiende, nøytrale, ja, endog såkalte venner, hva der får sitt synlige uttrykk i en grusom vilkårlighet overfor den europeiske sivilbefolkning og de kulturgoder som man vanskelig kan tenke det europeiske menneske foruten; han vil enn videre overfor seg selv muligens bemerke, at på den annen side nettopp de nasjoner eller den nasjon, om hvilken han er blitt lært og derfor vant til å tenke, å mene det ufordelaktigste i enhver henseende, at den i sine disposisjoner og handlemåter røper en forståelse ikke bare av det europeiske fellesskaps militære og politiske nødvendighet og krav, men også av dets rike åndelige kulturelle kilder og tradisjoner som dette fellesskaps dypere enhetsbetingelse.

Vi vet vel, at de aller fleste avviser slike antydninger, enten som et «skinn» der «gjennomskues» av den som «sitter inne med opplysninger» eller kort og godt som «løgn», fordi intet av det som står i avisene eller for øvrig sies fra liknende kant skal være sant. Nu vel, vi vet også godt, hvor meget slike uttalelser — de må være sagt med aldri så stor sikkerhet — betyr, hvor lite de svarer til den virkelige overbevisning de fleste mennesker tross alt har. Om der noensinne har bestått en diskrepans mellom tanke og ord, no i øyeblikket er den størst mulig! Det er nemlig vår faste overbevisning, likesom vi også erkjenner helt klart, at menneskene har en samvittighet der ikke bare er av moralsk art, en instans i «moralske ting», men tillike en vokter av ens rent intellektuelle sannferdighet, noe som rører seg dypt inne i oss, når vi er eller taler i overensstemmelse med vår overbevisning — for så vidt en slik da foreligger i streng forstand — og maner til troskap, — selv om det vel er så at man har utviklet en vidstrakt preventivteknikk, for å forebygge en slik ubehagelig påminnelse. Med denne kunnskap som grunnlag er det vår intuitive erfaring, at det norske folk vet noe annet enn det gir uttrykk for, at den intellektuelle samvittighet tydelig om enn svakt sier det, hvor i denne krig rett og urett befinner seg, på hvilken side vi finner en det europeiske menneske verdig krigsførsel, på hvilken prisippet: alt er tillatt. —

Imidlertid, én ting er det norske folks manglende sannferdighet i denne sak, en annen spørsmålet hvorledes det er mulig, at det nettopp forholder seg så, hvorfor vi må konstatere noe de aller fleste — i hvert fall for en tid siden — slettes ikke tenkte seg mulig, hvilke mulige sammenhenger det har med andre mere omfattende forhold. Når man nemlig ikke ventet slike åpenbarelser om Tysklands motstandere, så er denne forventning ingenlunde å anse som noe blott tilfeldig, noe der har sin grunn utelukkende i en følelsesbetonet eller begrunnet sympati for nasjoner og systemer man selv er vokset opp i en tradisjonsmessig bundethet til eller mere bevisst er knyttet til; det er tvert imot en forventning som er dypt og objektivt forankret i en sammenheng der er noenlunde åpenbar for enhver: Da jo Tysklands motstandere skal være demokratiets forsvarere — i hvert fall ganske sikkert et falsk demokratis, d.v.s. et demokrati i dårlig betydning, og demokratiet tydelig er pasifistisk, i det minste antimilitaristisk, innstilt mot krigen, dens uhyggelige art og forferdelige følger, er altså — så synes man med logisk nødvendighet å kunne slutte — Tysklands motstandere også mot krig i sin alminnelighet, mot all krigens vesen, ja, selv av gemytt ukrigersk, fredselt. Men allerede denne slutning er meget tvilsom, hvilket det politiske liv i demokratiet tilfulle viser (vi ser da helt bort fra det høydepunkt i denne henseende vi i dag opplever i av Tyskland besatte land, en — kanskje skjønn blomst i en plantes korte liv). Og er dette indre-politiske i mere enn én henseende labilt, og vi kjenner labilitetens forutsetninger, da innser vi lett, at også det politiske mellom statene må ha et grunnlag der på ingen måte befordrer en tilstand av fred og fordragelighet. Men var allerede denne første slutning — dypere sett — uholdbar, hvor meget mere ikke da den videre slutning som man riktignok ikke direkte tenker, men som er desto sikrere og selvfølgeligere, fordi den dessuten bl. a. hviler på subjektivt nødvendige og kjære forutsetninger om den egne persons høyere verdighet o. l. Denne annen og mere vidtgående konklusjon innebærer nemlig et utsagn, ikke bare om karakteren i sin alminnelighet, som en betingelse for den ukrigerske innstilling og villigheten til å løse konflikten på fredelig måte, men derutover (dog kun som en følge av det første) også om arten, kvaliteten av én parts handlemåte, hvor krig no engang er et faktum: Hvor nasjoner resp. gjennom demokratisk statsform og liberalistisk livsoppfatning er blitt trengt lenger og lenger bort fra et opprinnelig utvilsomt «krigersk» stadium, der er — så slutter man altså — også selve karakteren foredlet, så den enno overfor sin aktuelle fiende bevarer sin verdighet og kun benytter seg av «fine midler» i sin kamp. Kort sagt:

de allierte vestmakter representerer den demokratiske idé, og gjennom denne liberalistiske skole har de lært å avsky krigen og møte dens ubønnhørlige realitet på en måte som svarer til den (vest-)europeiske kulturs høye nivå — så langt den dominerende oppfatning.

Vi vil påvise uholdbarheten i disse til dels stilltiende forutsetninger, dog kan vi her kun — og i største korthet — berøre siste punkt, demokratiets påståtte eller forutsatte foredling av karakteren som handlemåte — det som på *forhånd* gjorde Tysklands krigsførsel til barbarisk, de alliertes krig derfor til «befrielse». Utvilsomt har liberalisme og demokrati ført med seg en annen innstilling overfor krigen i det hele tatt: Hvor krig opptrer eller inntrer blir den umiddelbart avvist, forkastet — og da uten spesiell tanke på et enkelt moment ved den (som politisk faktor, etter dens vesen eller dens idé), men i dens totalitet. Man avviser krigen, ikke fordi den ingen mening har, heller ikke fordi man er uenig i dens mål, men fordi man på radikal måte vil ha den utelukket av den historiske prosess, idet den kun får betraktes som noe der *ikke skal være*: Dens rene negativitet gjør den til en abnormitet som fra et rettssamfunns standpunkt må bekjempes med alle midler, til dels med likeartede midler og metoder. For det abnorme kommer nødvendigvis i samme stilling som forbrytelsen: noe tredje alternativ utenom på den ene side de enkelte borgere og deres velforståtte — og av staten beskyttede — interesser, på den annen det enkelte individs mot disse interesser på radikal måte stridende handling, altså en overindividuell bevegelse kjenner ikke liberalismen. Derfor har no den spontane avvisning av krigen som sådan «to sider»: Vel er den en ren negasjon av krigen, hvor den inntrer; men da den inntrådte krig er et uomtvistelig faktum, som på en eller annen måte må møtes, skjer der samtidig en bejaing av krigen, og da — selvfølgelig — i den form, i hvilken man alene kjenner en slik tilspisset interessekonflikt, altså som (en art) forbrytelse — projisert ut i det internasjonale plan. Det er dette som er skjedd: Da Tyskland skal være et militaristisk («krigersk») folk, og Tyskland formelt begynte krigen, så er — logikken formelt i orden! — dets krig en forbrytelse og dets folk «barbarisk», d.v.s. gement, d.v.s. et folk man kan vente seg det verste av i mål og midler, — og man kan kun møte det som man møter en forbryter: nemlig med midler som er adekvate et objekt (subjekt) som har brutt ut av den interessebetingede rettssammenheng. Denne «adekvate» framgangsmåte er jo særlig tydelig utviklet i det forjettede land i vest, og hva annet har vi vel opplevd her heime i vårt eget opplyste land nettopp i disse «krigens år», enn at hin ikke-evne til å sondre mellom forbrytelse og krig som et spesifikt fenomen har benyttet seg av denne sin evneløshet, dypere sett: maktesløshet til å erklære en politisk (og da naturligvis også livsanskuelsesmessig) motstander for forbryter — vi husker predikantene, — og derved befri seg fra (en teologisk professor vilde si: «dispensere») alle de etisk-rettslige, ja, religiøse prinsipper som man før anså for objektivt gyldige, til dels hellige og som man vel etter et visst interregnum akter å plassere i høysetet igjen!! — for ikke å tale om at det nettopp er slikt de vestlige allierte skal føre sin «krig» for.

Men vi hadde prisgitt oss, ja, styrtet oss utfor «relativismens avgrunn», om vi hermed hadde sagt vårt siste ord. Et skritt til må utvikles i denne usynlige prosess som dog i sine virkninger er så altfor synlig: Hva der på ett område er meningsfullt og dypt berettiget, nemlig overfor den individuelle forbrytelse å «sjalte ut», fjerne fra folkefellesskapets «legemes» «bestanddeler» som har forbrudt sin stilling i det større hele, fordi denne handling har sin basis i en objektiv ordning og vilje, det mister på et annet område (forholdet mellom statene og i bestemt henseende innen de enkelte ved krig) alle denne sin begrunnelse og blir et rent utslag av subjektiv vilkårlighet som nødvendigvis vender seg mot vilkårlighetens subjekt, ikke fordi handlingen no står i relasjon til en større sammenheng, men fordi den utelukkende er bestemt av subjektive, ikke i saken begrunnede forutsetninger — hva der selvfølgelig ikke forhindrer at denne subjektivitet selv er forankret i en på sin måte objektiv, ideell bevegelse. Men at den subjektive vilkårlighet rammer subjektet selv det betyr no, at hin subjektive utsjalting, som jo stemplingen og behandlingen som forbrytelse og forbryter var, gjenfinnes som et objektivt faktum på den subjektive side!: De allierte mente vel — og bygger til dels sin «krigsførsel» på den påstand — at Tyskland som en «notorisk krigersk nasjon» uten videre kunde utstøtes av nasjonenes rekker, så «krigen» mot det ble et nødmiddel, hvor de «normale» prinsipper kunde kastes overbord. I virkeligheten — og etter de usynlige evige lover — ble de selv og framtrådte de selv som bærere av et forbrytersk vesen og sinnelag, slik som det tydelig — altfor tydelig! — kommer til uttrykk hos deres hjelpere i alle land, men aller mest i deres egen — alle grenser overskridende og enhver større sammenheng mellom nasjonene ødeleggende, fordi mot dens dypere grunnlag rettet — *kulturvandalisme!*

I en annen artikkel vil vi også behandle sakens annen side nøyere: forholdet mellom Tysklands såkalte militarisme, hvilken i alle tilfelle gir seg utslag i et — også alle grenser overskridende — heltemot og krig (i nevnte forbindelser), samt mellom denne «militarisme» og «soldatisk tradisjon» resp. kulturfenomenet.

Bølgen.

Av Bjarne Sem.

En kveldstund da det var gått 2000 år siden menneskenes tidsregning begynte, satt en gammel, hvithåret mann med en liten gutt på kneet. Og de snakket sammen de to.

Det var den gamle som talte mest, og den unge hørte på slik som det alltid har vært gjennom 2000 år og enda lenger.

Og slik talte den gamle:

En gang for mange, mange år siden gikk det en stor bølge over landene. Den var ganske liten og ubetydelig til å begynne med, men den viste seg å eie uanede krefter i sitt vesen, og på disse kreftene vokste den og ble stor og uimotstålig slik at den rev alt med seg til slutt.

Men før den kom så langt, rullet den lenge fram og tilbake, og i hvert framstøt og hvert tilbakeslag hentet den stadig nye krefter til sin vekst.

Og kraften den hentet, fikk den fra alle de tusen steinene den rev løs og til seg av det harde, uvillige landet den slo mot. For den uforsonlige motstanden ble stadig mindre og svakere, og massen av den kom til å tjene som platå under bølgen, slik at den kunde nå høyere og høyere og til slutt bli stående med en dirrende skumhvit topp høyt der oppe under himmelhvelvet.

Lenge holdt den seg slik. Skumtoppen var hvit og frisk og bølgekammen steil og skarp i sitt slag.

Men så en dag var ikke bølgen så høy lenger.

Menneskene så det nok, men de slo seg til ro med at det ikke var i naturens orden det at bølgekammen skulde rake like høyt hele tiden.

Men det var noen få som mente at den var sunket for tidlig. Den burde holdt mål lenger enn den gjorde. Men deres stemmer druknet i massen.

En ny dag var bølgen sunket enda mer, og skummet lå der på toppen som en aning bare.

Da sa menneskene at det var bra slik. Den skulde synke, for det kostet dem så meget arbeid å holde den oppe. Og nu vilde de ha det godt.

For det var ikke noen alminnelig bølge dette. Den var et åndsbud som kom til menneskene på en tid da de hadde det vondt fordi de hadde holdt opp å skjønne noe av problemene sine.

Det hadde kostet mennesker kamp å vinne dette åndsbudet for seg selv. Det hadde fylt deres dager med slit og møye å hjelpe andre fram til det. Og hele tiden hadde de stridd for å holde budets lære og lov høyt og hellig.

Dermed løftet de også seg selv oppover, for budets krav til menneskene var også disse nye menneskers krav til seg selv. Slik levde de seg inn i åndskravets mening og vilje og ble ett med det.

Men det var mange, de fleste, som hverken forstod dem eller åndsbudet. De gjorde alt for å hindre de nye menneskene i deres streben.

Og de gjenstridige, de var nettopp det harde, uvillige landet. Men også de kom med til slutt, om ikke av hjerte så dog av forstand. Det var i det øyeblikket bølgen slo høyest og hadde den hviteste skavlen.

Men disse forstandsmenneskene var uhyre kloke og lærde. De kunde all ting. Det kunde ikke de nye menneskene, for de hadde stridd så hard en strid for å bre ut åndsbudets krav til menneskene, og særlig da til de forstandige.

Derfor hadde de ikke hatt tid til å skaffe seg all denne lærdommen.

Det var da heller ikke vanskelig for de forstandige å få fortalt de nye at de maktet nok ikke å føre dette løftet videre. Det var prisverdig det de hadde gjort hittil, men slik og slik. Og de nye sa at jo, det var sant det de forstandige kom med.

Selvfølgelig hadde de rett, og når det kom til stykket så hadde de jo forståelsen av det felles åndsbudet de også, så det vilde være klokt å la dem sette sin forstand og lærdom ut i livet i åndsbudets tjeneste. Dermed kunde bølgen sikkert løftes enda høyere.

Flere og flere ble det av de forstandige der oppe under den skumhvite hatten, og færre og færre ble det av de første.

Men da var det at skummet mistet sin friske farge, og toppen ble så flat å se til.

Og så sank bølgen.

Men den sank for tidlig, og de få, de nye menneskene, trodde å vite dette. De sa det også, men stemmene deres druknet i massen.

Og derfor fylte ikke bølgen sin misjon — helt.

Og liksom stemmene forsvant også de nye menneskene etter hvert, men da var det ikke noen bølge å se lenger, bare matt, grumset vann hvor steinene fra det harde, uvillige landet stakk opp over overflaten.

Den gamle sukket resignert, men gutten ante en stolt glede ved fjerne minner bakom det sukket, og han nikket opp mot sin bestefar med glade øyne.

Han hadde forstått.

En ny bølge kunde reise seg.

Hva med folkeretten?

Av Per Melsom.

I presse og tale støter en ofte på begrepet FOLKERETT. Vi skal i denne artikkel se litt på hva dette begrepet inneholder.

Folkeretten omfatter de rettsregler som gjelder statene imellom i deres egenskap av stater. Den enkelte stats private og offentlige rett og den internasjonale privatrett faller utenfor. I motsetning til den nasjonale rett har folkeretten manglet et spesielt lovgivningsorgan. Heller ikke har det eksistert noen domstol hvor lovovertrederne uten samtykke kunde stevnes, og det har manglet en sterk myndighet som stod over statene og kunde håndheve retten med makt om nødvendig. Folkerettens viktigste rettskilde har vært traktatene. Traktater skal holdes, sier en alminnelig anerkjent folkerettslig setning. Andre rettskilder er rettssedvanen, alminnelige rettsgrunnsetninger, rettspraksis og til en viss grad også folkerettsvitenskapen.

Alt i det gamle Hellas fantes rettsregler som regulerte forholdet mellom de hellenske statene, som ganske naturlig følte seg innbyrdes bundet sammen av rasemessige og religiøse bånd. Også overfor fremmede folk (barbarene) hadde de regler. Romerne derimot var ikke som hellenerne medlemmer av en gruppe likestillede stater, men stod som eneherskere over oldtidens siviliserte verden. En finner derfor lite av virkelig folkerett hos dem. Den nasjonale romerske rett hadde imidlertid regler om forholdet til andre folk, og dessuten opptrådte romerne som voldgiftsdommere.

Heller ikke i middelalderen var betingelsene til stede for utviklingen av en omfattende folkerett. Paven stod ikke alene som åndelig, men også i mangt og meget som politisk leder av de viktigste områder i Europa.

Først omkring år 1500 da de nasjonale statene ble skapt og de tidligere feudale samfunn ble avløst av sterke monarkier, lå forholdet til rette for en utvikling av folkeretten. Reformasjonen førte med seg religiøs frigjøring, og samkvemmet mellom folkene vokste som følge av de store oppdagelser og handelen med og koloniseringen av de fremmede verdensdeler. Fra dette tidspunkt er det den noværende folkerett er vokset fram. Gjennom en lang rekke av fredsslutninger og kongresser har den etter hvert tatt form. En kan nevne den *Westfalske fred* (1648) som avsluttet tredveårskrigen, *Utrechtfreden* (1713) som avsluttet den spanske arvefølgekrig, *Wienkongressen* (1814—15) som fulgte etter Napoleonskrigene, *Paristraktaten* (1856), *Genfkonvensjonene* (1864, 1906 og 1929), *Petersburgkonvensjonen* (1868), *Berlinkongressen* (1878), *Berlinkonferansen* (1884), *fredskonferansene i Haag* (1899 og 1907), *Londondeklarasjonen* (1909), *Genfprotokollen* (1924), *Locarnotraktaten* (1925) og *Briand—Kellogg-pakten* (1928).

De eksisterende mellomfolkelige rettsregler synes imidlertid å ha svært liten effektivitet. Deres innflytelse på krigføringen er meget beskjeden. Vi er daglig vitne til folkerettsbrudd av alle kategorier. Selv de mest hevdvunne prinsipper blir krenket eller satt helt til side. Til en viss grad kan det være forståelig at folkeretten krenkes midt under et slikt veldig verdensoppgjør som det vi opplever i dag, hvor det bare gis et enten—eller, men det er allikevel visse grenser hvis overtredelse ikke kan forsvares.

Ethvert ærlig menneske må for øvrig, uansett politisk innstilling, innrømme at Tyskland har vist ærlig vilje til å respektere folkeretten, mens Europas fiender ingen hensyn har tatt. De har endog gjort seg skyldige i stadig flere brudd på selve *krigførin*gens regler, og de bryter således rettsregler som ikke alene har sikker kilde i traktater og sedvane, men også er uløselig forbundet med de mest anerkjente internasjonale moralbegreper. Selv om en kan godta det standpunkt at folkerettens regler må kunne undergis en viss elastisitet der hvor de ikke har forutsett de situasjoner som kampen i dag har frambrakt, må ethvert sivilisert menneske i anstendighetens navn ta avstand fra slike handlinger som ikke engang er forenlige med berepet krig, men må betegnes som desperat, hensynsløs og grusom kamp mot alt liv i fiendens leir, mot kvinner, barn og gamle. Når den ene krigførende part på dette vis setter seg ut over all folkerett, er heller ikke den annen part bundet overfor denne, hverken moralsk eller juridisk. Tysklands gjengjeldelse er således det rettferdige og lovlige svar på fiendens terror.

Men den kjensgjerning at folkeretten ikke blir respektert og overholdt, berettiger en ikke til å hevde at folkeretten i seg selv liten eller ingen betydning har. Det burde vært klart for enhver at uten mellomfolkelige rettsregler vil det ikke kunne skapes ordnede og fredelige forhold i framtiden. Uten alminnelig anerkjente folkerettsregler vil en bevege seg ut i fullstendig rettsløse forhold, og alt varig samarbeid folkene imellom vil mislykkes. Det er helt galt å la de hyppig forekommende rettsbrudd forlede oss til å underkjenne betydningen av at det eksisterer anerkjente rettsregler. Noe ganske annet er imidlertid den kjensgjerning at den noværende folkerett går i et helt feil spor. Etter nasjonalsosialismens seier vil forholdene — også folkene imellom — i mangt og meget bli så forandret at den noværende folkerett må kraftig revideres. Den mellomfolkelige sosialisme basert på ytelsesprinsippet og organiseringen av storrom vil på mange områder forlange rettsregler av helt ny karakter.

Det er heller ikke tilstrekkelig at reglene bare blir alminnelig anerkjent. Det må skapes en myndighet bak reglene som kan skride inn mot rettsbrudd. Og denne makt vil bli noe ganske annet enn det tidligere

Folkeforbund, som alene var et redskap som skulde tjene internasjonale makters bestrebelser på å erobre verdensherredømmet og samtidig kaste blår i øynene på alle dem som håpet på trygge rettslige forhold folkene imellom.

På det noværende tidspunkt er det for tidlig å uttale seg bestemt om den framtidige nasjonalsosialistiske organiseringen av Europa og vårt kontinents forhold til verdens øvrige folk. Vi kan bare slå fast at det vil oppstå helt nye forhold som langt fra vil overflødiggjøre folkeretten, men tvert om vil kreve, og også gi de beste betingelser for, utviklingen av en folkerett som virkelig svarer til sin hensikt. Det vil da framstå en rettsorden statene imellom som er en realitet og som virkelig formår å sikre en sunn utvikling i framtiden.

Randbemerkninger.

I DAGENS OVEROPPHETEDE TILVÆRELSE er det så meget som trenger fram i menneskenes tanker, og mange av disse tankene når fram til offentligheten og stilles under debatt. Det er for så vidt ikke noe å undre seg over at noen begynner å ta seg selv og livet alvorlig, at menneskene begynner å se livet selv som en i og for seg total dramatisk tildragelse. Det viser seg at det også er en personlighetens krise vi på mange måter er vitne til, og da en krise hvori det menneskelige vesen prøver sitt forhold til alt og alle. Forhold som det normalt tok lett ad libitum og ikke lot forstyrre den makelige, uanstrengte og likegyldige veg de fleste hadde lagt for livet. En livsoppskrift med den største del næringsvett tilsatt en god del «smartness» uten for strenge prinsipper, en del «god tone» og ved gitte høve en smule overfladisk kristendoms fernis, skapte på sett og vis det trivelige menneske som ålet seg fram fra voggen til graven. De livets motsetninger som er personlighetslivets formende krefter ble glattet ut eller «hoppet bokk over», og gjorde denne type mennesker til middelhavsfarere uten spennvidde og uten noen dypere forståelse av livets vesen.

Enno i dagens situasjon er det nok av dem som framleis anvender «strutse»-taktikken, men mange er det no som ikke får vridd seg fra motsetningene som i tidens situasjon er blitt så store at de er vanskelig å komme forbi.

I DAG MØTER VI DISSE MENNESKENE som ved hjelp av brokker fra barnelærdommen og rudimenter av ord som en gang har streifet deres ører, søker å bygge bru mellom tro og fornuftsmessig viten, men som bokstavelig talt falder mellom brufestene. Vesentlig fordi både deres troskraft og deres viten er for svak til å bære noe spenn i det hele, og videre fordi de er av den oppfatning at tro og viten er identiske begreper. Men selv om tro er en indre visshet har den lite med alminnelig viten å gjøre. Tro er — hva den enn knytter seg til — en abstrakt indre følelse og kan ikke stilles sammen med den konkrete viten som f. eks. at to og to er fire. Men likevel har troens bæreevne større styrke og gir større høyde enn all faktisk viten.

I STEDET FOR Å FORSØKE Å BYGGE BRU mellom en ufullkommen tro og en utilstrekkelig viten vilde menneskene i dag vinne meget lengre i klarhet og erkjennelse om den tilstand de lever under — som vel er den egentlige hensikt med den tankevirksomhet og den søken etter sannhet som de i dag hengir seg til — ved å komplettere sin viten på vesentlige punkter hvor den etter alt å dømme er temmelig tynn. Vi mener en nødvendig øket forståelse av hvordan de som mennesker står i den sammenheng som er livet for dem.

I EN RADIOSENDING forleden på «Bøndernes dag» hørte vi en prolog hvor følgende vise sats var å finne:

«Mannen bak plogen
er mannen bak alt».

Om f. eks. det alminnelige menneske loddet dybden i disse ord vilde med en gang deres øyne bli oppladt for en sannhet som har gyldighet så lenge mennesker lever og jorden består. Men det moderne menneske har i sin envise og selvgode betraktningsmåte også «hoppet bokk» over en slik grunnleggende sannhet om det liv de lever, og har derfor begynt å kave i løse luften etter det holdepunkt, det grunnlag, hvorpå dets liv hviler. Hvis hvert menneske var klar over, at det — hvor det enn står — står som ledd i en rekke som begynner med «mannen bak plogen» vilde det f. eks. straks fatte de viktigste av fellesskapets lover. Det vilde også oppdage den praktiske samhørighet og den indre forbindelse mellom alle mennesker og at «næringsvettet» etter hvert står stadig mindre for ens absolutt egne regning, men i forhold til et samvirke hvor «mannen bak plogen» er første mann.

EN SLIK ALMINNELIG PRAKTISK VITEN er forøvrig heller ikke å forakte som trosgrunnlag. For — som før sagt — selv om tro og viten ikke er identiske begreper så makter dog likevel ikke troen å flytte noen berg hvis den ikke har noe stabilt grunnlag å stå på. Det gjelder forøvrig for all kraft som skal utfoldes, den må ha sitt fundament, noe den går ut fra. Det er da vår personlige mening at det menneske som eier tankens klarhet — en alminnelig forståelse — om den slett ikke utfattelige lovmessige virkelighet det tilhører, også eier evnen til å hvelve en troens himmel over sitt liv. Men lat oss understreke at den lovmessige virkelighet som knytter seg til vårt daglige liv som mennesker, begynner med «mannen bak plogen». På dette grunnlag gis det en viten som alle kan tilegne seg og knytte menneske til menneske i felles forståelse av det menneskelige og nødvendige, — og ganske sikkert også ha evnen til å skape muligheten for at

«noen kan gå på den lyslange bro
høyere, høyere, fram til det ene
som ikke åpnes for annet enn tro».

(Bjørnson.)

I NOEN «FILOSOFISKE BREVE» av den russiske forfatter Tjaadajev i 1836 kan vi lese følgende:

«Vi er som evige vandringsmenn. Vi mangler det faste holdepunkt i tilværelsen. Anderledes kan det ikke være med en kultur, som helt igjennom er grunnet på lån og etterligning. Vi mangler fullstendig den indre gradvise modning, hver ny idé utsletter sporløst de gamle, fordi den ikke springer ut av dem, men drives til oss med en eller annen vind. Ikke én gavnlig tanke er sprunget fram av vårt fedrelands golde jord, ikke én stor sannhet har vi båret fram til menneskene».

ET ANNET STED skriver russeren Solejov dette:

«Europa ser på oss med fiendskap og frykt, fordi det skjønner, at det russiske folk er en veldig og forferdelig elementær kraft, hvis åndelige forutsetninger er ynkelig, men hvis anmasselse er uten grenser. Hele Europa gjenlyder av våre nasjonalisters skrål. Tyrkia, Østerrike og Tyskland skal knuses. Konstantinopel skal erobres og ved leilighet helst også India. Men når man spør oss, hva vi da vil gi menneskene i stedet for det vi ødelegger, hvilke åndelige og kulturelle verdier, vi da tilfører verdenshistorien — så blir vi nødt til å tie eller svare med meningsløse fraser».

JA, SLIK LØD DEN GANG noen russeres mening om russerne. No har da denne «veldige elementære kraft» fått en «idé» å skjenke Europa og verden. Men denne — som alle før — er heller ikke noe som er blitt til ved gradvis modning. Den kommunistiske idé kom til Russland i jøden Lenins skikkelse. Og det Europa som i sin tid så på Russland med fiendskap og frykt har gjennom en kort menneskealders omfattende propaganda omsider blitt fyldt av en stor del servile og forblindede mennesker som mente det edaged i øst». Hvor riktig har ikke jødene sett og valgt da de valgte det russiske folkehavs elementære kraft, dets ynkelige åndelige forutsetninger, som redskap i den påtenkte verdensrevolusjon. Men no tier ikke det russiske folks ledere med hva de vil bringe til erstatning for det de ødelegger. De fører det store ord om menneskehetens befrielse fra kapitalisme og fascisme, for — som en av dets nuværende ledere nylig uttalte — at «ikke verden skal bli oppmerksom på våre egentlige planer».

DET ER INTET MINDRE enn den store frihet det europeiske menneske ved Russlands hjelp skal lykksaliggjøres med, ifølge de store ord. Det kan til en viss grad undskyldes at de undertrykte menneskemasser verden over så hen til denne «befrielse» fra kapitalisme, fra frykt, fra sult og tvang, at «massen» i denne revolusjon, båret fram med elementær russisk kraft, så — eller i et hvert fald trodde å se — gryet av en bedre tid for dem selv i en verden hvor det dog var adskillig urett og ufrihet.

MEN AT DET OGSÅ INNENFOR DET RUSSISKE FOLK finnes delte meninger om dette viser da denne tid etter hvert som forholdene ved krigens gang avdekkes. Millioner av europeiske soldater har møtt bolsjevismens «frihet» og «lykke» i dens eget heimland og sett sannheten bak kulisser og store ord. De har møtt det russiske menneske i den største ulykke mennesker kan finnes i, de har forstått deres stumme bønn om befrielse fra «friheten». Aldri er det noe sted vist en så total forakt for mennesker som der. At det ikke gjelder massens befrielse, men dens bruk i en imperialistisk tankes tjeneste trer også etter hvert klarere fram. Vi har imidlertid aldri før møtt dette så kynisk, som en representant for Russlands nye intelligens har gitt uttrykk for det i den artikkel av Arild Jadar som finnes i dette hefte: «Det er hverken formålstjenlig eller ønskelig at massen har innflytelse over statens føring utover det å stille sin arbeids- og våpenkraft til disposisjon for intelligensen».

DET KAN DOG HENDE at denne Østens storm som vi i dag er vitne til, også kan bli til det russiske folks befrielse og at det finner seg selv og sin plass i forhold til det Europa som i alle fall en del av det har felles interesser med. Krigen har åpnet mangen en russers øyne for de faktiske forhold, i like stor grad som mange europeiske tåper, av feighet og unnfallenhet, har fått sine lukket. Men med general Vlassov og hans menn har russerne også fått sine utsikter til en gang å vinne et menneskeverdig liv. Vi må da ha lov til å regne med at dette dramatiske og uhyggelige Østens møte med Vesten, til slutt vil ende i en tilstand som begge kan være tjent med. Disse russiske menn og deres stadig voksende arméer som har knyttet sin skjebne til Tysklands, de har intet å tape men alt å vinne. Og det gjør sterk.

NS MÅNEDSHEFTE utgis av NS Opplæringsavdeling — Redaksjon og ekspedisjon: Rådhusgt. 17, Oslo. Tlf. 10040.
Heftet koster kr. 12.00 pr. år. Kr. 1.00 pr. hefte — Abonnement kan tegnes ved alle postanstalter i landet.

Redaktør *Einar Syvertsen.*

Redaksjonssekretær: *Per Melsom.*

[redacted]

[redacted],

[redacted].

NASJONAL SAMLINGS RIKSTRYKKERI - OSLO